

*Siostra Służebna
w Zgromadzeniu
Sióstr Miłosierdzia*



Przewodnik

Prezentacja

Paryż, 29 listopada 2011

Drogie Siostry,

Łaska Pana Naszego Jezusa Chrystusa niech zawsze będzie z nami!

Dokument, który macie w rękach został opracowany przez Radę Generalną, po uprzednim uwzględnieniu sugestii Komisji składającej się z Sióstr z różnych Prowincji, którym dziękujemy za ich wkład.

Koniecznym było przestudiowanie i przeanalizowanie wielu zdań ze Wskazań 1981 roku, aby przystosować je do Konstytucji 2004.

Tekst, który wam przedstawiamy, został zatwierdzony przez Radę Generalną dnia 31 sierpnia 2011 roku.

Celem tego Przewodnika jest pomoc Siostrze Służebnej w jej misji animatorki Wspólnoty lokalnej. Konstytucje i Statuty, jasno precyzują misję powierzoną Siostrze Służebnej, która polega na animacji i kierowaniu Wspólnoty lokalnej, utrzymywaniu w niej jedności i łączności ze Zgromadzeniem i Kościołem.¹

Tekst Konstytucji, z mocą podkreśla, że Siostra Służebna realizuje swoją misję w jedności z Siostrami, wraz z którymi tworzy „*atmosferę*”

¹ por. K. 82a

wiary, modlitwy, serdeczności i radosnego zapału apostołskiego.”²

Święta Ludwika zachęcała Siostry Służebne do tego, by żyły w wielkiej dyspozycyjności i aby pozostały otwarte na opinie i rady Sióstr. *„W różnych Zgromadzeniach, zwykle Siostra Służebna otrzymuje wskazówki, które potem przekazuje swoim Siostrom. W ten właśnie sposób utrzymywany jest w Zgromadzeniu duch jedności, co z kolei rodzi wielką ufność i przyczynia się do chwały Boga i uświęcenia dusz. Bez tego, moje drogie Siostry, Królestwo Jezusa Chrystusa nie może w nas istnieć; zaś z tym pokój i Jego miłość posiadą nas całkowicie.”³*

Siostra Służebna powinna podtrzymywać ducha Zgromadzenia, którym osobiście stara się żyć, ponieważ *„te, które są powołane na urząd Służebnych, powinny zawsze być pierwsze do upokorzenia się i do dania przykładu drugim w tym, co mają obowiązek spełniać.”⁴*

Przewodnik składa się z siedmiu rozdziałów: pierwszy przedstawia ogólny zarys misji Siostry Służebnej, za przykładem Chrystusa Sługi. W sposób ogólny opisuje on specyficzne obowiązki przekazane jej przez Zgromadzenie. W kolejnych sześciu rozdziałach rozwinięte zostały różne aspekty animacji życia duchowego, apostołskiego, formacji, itd.

Struktura wszystkich rozdziałów jest podobna: każdy rozpoczyna się od tytułu, następnie znajdują się podtytuł, konkretne wezwanie skierowane do Siostry Służebnej i do Sióstr Wspólnoty, tekst Założycieli, tekst zaczerpnięty z Konstytucji lub z dokumentu Kościoła wprowadzający w treść rozdziału, która została przedstawiona w różnych,

² K. 36a

³ Święta Ludwika, Pisma, L. 394, 17 lipca 1655, str. 472-473

⁴ Święty Wincenty, 15 listopada 1657, O jednostajności, X, 362

numerycznie uporządkowanych akapitach. Zdanie w ramce, umieszczone na końcu, streszcza treść rozdziału.

Prośmy Dziewicę Maryję, Matkę Zgromadzenia, pierwszą animatorkę wspólnoty chrześcijańskiej, aby każdego dnia towarzyszyła Siostrze Służebnym w ich misji przewodzenia i animowania Sióstr Wspólnoty lokalnej.

Niech Święty Wincenty i Święta Ludwika wstawiają się za Siostrami Służebnymi, tak, aby Zgromadzenie pozostało wierne realizacji Bożego planu i z mocą Ducha Świętego świadczyło o Chrystusie Zmartwychwstałym.⁵

Z serdecznym oddaniem,

Siostra Evelyne Franc
Siostra Miłosierdzia

⁵ por. K. 17c

SPIS TREŚCI

Strony

Wprowadzenie..... 9

I. WEZWANIE DO SŁUŻBY

- 1.1 Nominacja Siostry Służebnej..... 11
- 1.2 Władza Siostry Służebnej 12
- 1.3 Specyficzne obowiązki Siostry Służebnej..... 13
- 1.4 Posługa przeżywana we współodpowiedzialności..... 15

II. ANIMACJA ŻYCIA DUCHOWEGO

- 2.1 Słuchanie Ducha Świętego..... 17
- 2.2 Relacja z Bogiem..... 18
 - Eucharystia
 - Sakrament pojednania
 - Liturgia Godzin
 - Rozmyślanie
 - Modlitwa maryjna
 - Milczenie
- 2.3 Środki wzrostu duchowego 23
 - Czytanie duchowne
 - Rachunek sumienia
 - Rewizja wspólnotowa
 - Rekolekcje roczne
 - Miesięczny dzień refleksji i modlitwy
 - Towarzyszenie i kierownictwo duchowe
 - Asceza

III. BUDOWANIE WSPÓLNOTY

3.1	Relacje siostrzane.....	28
3.2	Projekt wspólnotowy	30
3.3	Spotkania wspólnotowe	31
	Dzielenie się	
	Rekreacja	
3.4	Spotkania indywidualne.....	32
	Towarzystwo związane z powierzona misją	
	Komunikacja	
	Renowacja	
	Opinie coroczne i opinie co pięć lat	

IV. ODPOWIEDZIALNOŚĆ ZA WSPÓLNA MISJĘ

4.1	Posłane do służby Ubogim	38
	Postawy właściwie słuźeniu	
	Włączenie w diecezję i w parafię	
	Środki masowego przekazu	
4.2	Współpraca	43
	Ze świeckimi	
	Z członkami Rodziny Wincentyńskiej	
	Z innymi Zgromadzeniami	
4.3	Refleksja apostołska.....	44
	Rewizja posług	

V. ZAANGAŻOWANIE W FORMACJĘ

5.1	Formacja początkowa	48
	Prepostulat	
	Postulat	

Seminarium	
Formacja początkowa po postaniu	
5.2 Formacja ciągła.....	52
5.3 Duszpasterstwo powołań	53

VI. ŚWIADECTWO ŻYCIA EWANGELICZNEGO

6.1 Praktyka rad ewangelicznych	55
Czystość	
Ubóstwo	
Posłuszeństwo	
6.2 Rozeznanie ewangeliczne.....	60
Rada Domowa	
Przygotowanie i przebieg posiedzeń Rady	
6.3 Administracja dóbr doczesnych	64

VII. PRZYNALEŻNOŚĆ DO KOŚCIOŁA I DO ZGROMADZENIA

7.1 Udział w misji Kościoła	66
7.2 Przynależność do Zgromadzenia	67
7.3 Relacje w Prowincji	68
Z Wizytatorką, z Radnymi, z Dyrektorem Prowincjalnym	
Wizytacje regularne i duszpasterskie	
Informacje	
Spotkania prowincjalne	
Dyspozycyjność	
Uczestniczenie	
7.4 Konwent Domowy	71

ZAŁĄCZNIKI

KORRESPONDENCJA I KOMUNIKACJA 75

WZORY DOKUMENTÓW 77

Opinie coroczne i opinie co pięć lat

ARCHIWA WSPÓLNOTY LOKALNEJ 79

TEKSTY DO REFLEKSJI

Zalecenia Założycieli 83

Dokumenty Kościoła 93

ŹRÓDŁA I BIBLIOGRAFIA 99

Siostra Służebna w zamyśle Założycieli

Od początków Zgromadzenia, na przestrzeni historii, spojrzenie na posługę Siostry Służebnej ulegało rozwojowi. Dnia 31 lipca 1634 roku, Święty Wincenty a Paulo, w bardzo prosty sposób, mianował na ten urząd pierwsze cztery Siostry: Siostrę Marię w parafii Świętego Zbawiciela, Siostrę Michalinę w parafii Świętego Mikołaja, Siostrę Małgorzatę w parafii Świętego Pawła i Pannę Le Gras w Hôtel-Dieu, wyjaśnił również powód, dla którego, to uczynił:

„Ponieważ posłuszeństwo przyczynia się do udoskonalenia naszych prac, dlatego jest rzeczą konieczną, by między wami była jedna, któraby zajmowała miejsce Przełożonej... nie wydaje się to wam koniecznym?”⁶

Nazwa Siostry Służebnej została zaproponowana przez Księdza Wincentego w 1642 roku. Wyjaśnia on:

„To słowo «służebna» (fr. ancelle), moje drogie Siostry, pochodzi od słowa «ancilla», to znaczy służąca; taki właśnie charakter przyjęła Najświętsza Dziewica, kiedy wyraziła swą zgodę wobec anioła na spełnienie Woli Boga w tajemnicy Wcielenia Jego Syna. Nasuwa mi to myśl, moje drogie Siostry, że odtąd zamiast nazywać Siostry Przełożone tą nazwą, będziemy posługiwać się tylko nazwą Siostry Służebnej.”⁷

⁶ Święty Wincenty, 31 lipca 1634, Tłumaczenie Regulaminu, IX, 7-8

⁷ Święty Wincenty, czerwiec 1642, O posłuszeństwie, IX, 69

Święta Ludwika de Marillac przypomina Siostrom Służebnym, że jedynie naśladowując Chrystusa Sługę będą mogły odpowiedzieć na otrzymane wezwanie do szczególniejszego służenia innym.

„Mam nadzieję, moja Siostró, że z pełną uległością ducha przyjmiesz to jarzmo, jakie najświętsza Wola Boga ci zostawiła...Niech Siostra podejmie ten urząd w duchu Syna Bożego, który kazał Mu mówić, że nie przyszedł na ten świat, aby Mu służono, lecz aby służyć.”⁸

⁸ Święta Ludwika, Pisma, L. 125 bis, 9 września 1644, str. 117

I. WEZWANIE DO SŁUŻBY

Za przykładem Chrystusa Sługi

„Jeśli potrzeba Przełożonej, Służebnej to po to, by dawać przykład cnoty i pokory innym, by być pierwszą do robienia wszystkiego, pierwszą schylającą się do stóp swej Siostry, pierwszą do proszenia o przebaczenie, pierwszą do zrezygnowania z własnego zdania, by przyjąć zdanie innych... Och tak! Proszę dobroć Boga, niech tak się stanie!”⁹

1.1 Nominacja Siostry Służebnej

Siostra Służebna jest mianowana przez Wizytatorkę wraz z jej Radą na trzy lata; może być ponownie mianowana po uprzedniej konsultacji jej samej oraz Sióstr Wspólnoty lokalnej.¹⁰ W chwili swojej instalacji Siostra Służebna otrzymuje patent, który potwierdza jej nominację.

W duchu dyspozycyjności, z wiarą i w posłuszeństwie, Siostra Służebna przyjmuje wezwanie Zgromadzenia do posługi miłości we Wspólnocie lokalnej, aby wraz z Siostrami realizować wspólną misję: służbę Chrystusowi w Ubogich.

Dla wypełnienia swej misji, Siostra Służebna czerpie siłę z życia sakramentalnego i z modlitwy. Opiera się na lekturze i na medytacji Słowa Bożego, dokumentów Kościoła, Konstytucji i Statutów, pism Założycieli i Zgromadzenia, jak również na różnych środkach formacji proponowanych przez Prowincję.

⁹ Święty Wincenty, Rada 19 czerwca 1647, XIII, 634

¹⁰ por. K. 82c

Siostra Służebna dba o ścisłą jedność Wspólnoty lokalnej a także o jej więź ze Zgromadzeniem i z Kościołem, ożywia wierność charyzmatowi i zobowiązuje się wypełnić powierzoną jej misję.¹¹ Każda Siostra Miłosierdzia przeżywa swoje powołanie w jedności z Siostrami we Wspólnocie lokalnej, która jest żywą obecnością Zgromadzenia w określonym miejscu, gdzie jest uobecniany i wypełniany jego duch i cel.

Siostra Służebna, która kończy swój mandat, przeżywa ten czas ze spokojem i dyspozycyjnością. Troszczy się o to, by Siostra, która ją zastępuje była na bieżąco odnośnie funkcjonowania Wspólnoty; z rozeznaniem i dyskrecją przekaże jej wszystkie konieczne informacje dotyczące poszczególnych osób.

1.2 Władza Siostry Służebnej

Władza Siostry Służebnej ma na celu utrzymanie ducha Zgromadzenia we Wspólnocie lokalnej. Posługa ta jest wypełniana w miłości, w prawdzie, w klimacie zaufania i dialogu, przy poszanowaniu zasad współodpowiedzialności, pomocniczości i uczestnictwa.¹²

„Władza jest powołana, by ożywiać charyzmat... To wymaga od władzy odpowiedniego poznania charyzmatu... przyjęcia go przede wszystkim we własnym osobistym doświadczeniu, by interpretować go w braterskim życiu wspólnotowym i w jego włączeniu się w kontekst kościelny i społeczny.”¹³

Siostra Służebna przeżywa swoją posługę na wzór Chrystusa Dobrego Pasterza: „Nikt nie ma większej miłości od tej, gdy ktoś życie swoje oddaje za przyjaciół swoich”¹⁴, gdyż „trzeba nam stale mieć przed oczami

¹¹ por. K. 82a

¹² por. K. 31b; K. 63b

¹³ Posługa władzy i posłuszeństwo, 13e

¹⁴ J 15, 13

*nasz wzór, którym jest przykładowe życie Jezusa Chrystusa; jesteście bowiem wezwane do naśladowania Go...*¹⁵

Siostra Służebna jest przede wszystkim Siostrą Miłosierdzia, oddaną Bogu dla służenia Chrystusowi w Ubogich. Jest ona służebnicą z dwóch tytułów: jako Siostra Miłosierdzia i ze względu na odpowiedzialność, która została jej powierzona.

Świadoma, że charyzmat wincentyński jest darem Ducha Świętego, Siostra Służebna, wzbudza w każdej Siostrze pragnienie życia zgodnego z Konstytucjami i Statutami, pragnienie pogłębiania pism Założycieli, uaktualniania formacji, mając zawsze na względzie służbę Ubogim.

Siostra Służebna wraz ze swoją Wspólnotą *„troszczy się przede wszystkim, by umożliwić im (Ubogim) poznanie Boga, głosić Ewangelię i uobecnić Królestwo.*”¹⁶ Misja Wspólnoty lokalnej wpisuje się w eklezyjną misję Zgromadzenia.

W duchu wiary, Siostra Służebna przyjmuje obowiązek i odpowiedzialność za przewodzenie, towarzyszenie i podejmowanie ostatecznych decyzji.¹⁷

1.3 Specyficzne obowiązki Siostry Służebnej

Sprawowanie władzy przez Siostrę Służebną, podobnie jak inne wymiary jej życia, opiera się na wierze i na autentyczności jej całkowitego oddania się Bogu we Wspólnocie dla służenia Chrystusowi w Ubogich.

„Siostra Służebna ożywia i kieruje Wspólnotą lokalną...; wraz z Siostrami jest odpowiedzialna za realizowanie wspólnej misji... Siostra Służebna posiada własne uprawnienia, które

¹⁵ Święta Ludwika, Pisma, L. 217, 29 sierpnia 1648, str. 260

¹⁶ K. 10a

¹⁷ por. K. 31b; Posługa władzy i posłuszeństwo, 13g

*wykonuje pod nadzorem Przełożonych Wyższych. Siostry okazują jej posłuszeństwo.*¹⁸

W swojej posłudze władzy i animacji, Siostra Służebna ma obowiązek:¹⁹

- zdawania sprawy Wizytatorce z życia Wspólnoty i służby Ubogim,
- przyjmowania próśb Sióstr o Renowację i przekazywania ich Wizytatorce,
- towarzyszenia Siostronom swojej Wspólnoty w przeżywaniu ich powołania i misji (Obecnie, w Zgromadzeniu został przyjęty wyraz „towarzystwo”, dla określenia tej roli Siostry Służebnej na co dzień),²⁰
- przekazywania informacji dotyczących Zgromadzenia, Prowincji, Wspólnoty, posług,
- przygotowywania wraz z Siostrami Projektu Wspólnotowego, budżetu przewidywanego, przedstawiania go do zatwierdzenia Wizytatorce i czuwania nad ich realizacją we Wspólnocie,
- podejmowania decyzji, które należą do jej kompetencji, po uprzedniej rozmowie z Siostrami lub konsultacji z Radą Domową, w zależności od rozpatrywanych spraw,
- udzielania Siostronom koniecznych pozwoleń na ich potrzeby osobiste i na potrzeby związane z ich służbą,²¹
- udzielania Siostronom pozwoleń na używanie dóbr osobistych, w przypadkach określonych na płaszczyźnie prowincjalnej,

¹⁸ K. 82a, d

¹⁹ por. K. 82; K. 83; K. 85; S. 64b do S. 67

²⁰ por. K. 31b; K. 36a, b; Posługa władzy i posłuszeństwo, 13g

²¹ por. K. 30a, b,c

- sprzyjania początkowej i ciągłej formacji Sióstr,
- zarządzania dobrami Wspólnoty zgodnie z Konstytucjami i Statutami; zdawania sprawy Wizytatorce z zarządzania ekonomicznego i proszenia Wizytatorkę o konieczne pozwolenia,
- zwoływania Konwentu Domowego i przewodniczenia mu,
- dbania o archiwa Wspólnoty i o dzieło, jeśli należy ono do Prowincji lub zostało przydzielone Wspólnocie lokalnej.

1.4 Posługa przeżywana we współodpowiedzialności

Współodpowiedzialność angażuje każdą osobę do przyjęcia na siebie części odpowiedzialności za wspólne dobro. Przeżywanie władzy i posłuszeństwa we współodpowiedzialności zakłada udział Sióstr we wspólnym poszukiwaniu Woli Bożej.²²

W swojej posłudze, Siostra Służebna wspomagana jest przez Radę Domową²³, a jeśli jest to konieczne i możliwe, przez Asystentkę lokalną i Ekonomkę lokalną.²⁴

Asystentka lokalna jest mianowana przez Wizytatorkę wraz z jej Radą, na prośbę Siostry Służebnej, która przeprowadzi konsultację Wspólnoty. Rola Asystentki jest określona przez Siostrę Służebną, która przydziela jej niektóre zadania, w zależności od potrzeb Wspólnoty.

Ekonomka lokalna mianowana jest przez Siostrę Służebną, po uprzedniej konsultacji Wspólnoty. Wiadomość o nominacji przekazana jest Wizytatorce przez Siostrę Służebną.²⁵ Ekonomka zarządza dobrami

²² por. K. 31b

²³ por. K. 82f

²⁴ por. S. 66a, b

²⁵ por. S. 66b

Wspólnoty lokalnej, zgodnie z przepisami Konstytucji i Statutów, zgodnie ze wskazaniami prowincjalnymi i pod kierunkiem Siostry Służebnej.

Jeśli chodzi o korzystanie z dóbr Wspólnoty lub Ubogich, Siostry proszą o pozwolenie Siostrę Służebną i zdają jej sprawę. Pozwolenia te należy ponawiać.

Ze względu na misję,
Siostra Służebna pokornie angażuje się
w służbę Wspólnocie,
z szacunkiem, dyskrecją i z gotowością słuchania każdej Siostry.

II. ANIMACJA ŻYCIA DUCHOWEGO

**Siostra Służebna, wraz ze Wspólnotą,
wezwana jest do życia zakorzenionego w Jezusie Chrystusie,
który jest źródłem i wzorem wszelkiej miłości.**

„Władza jest powołana do tego, by zapewnić swojej wspólnotie czas i jakość modlitwy, czuwając nad codzienną wiernością wobec niej, z tą świadomością, że do Boga idzie się małymi, ale wytrwałymi krokami.”²⁶

2.1 Słuchanie Ducha Świętego

Siostra Służebna jest otwarta na Ducha Świętego, który usposabia ją do przeżywania:

- całkowitego daru z siebie, w postawie służebnicy pokornej, prostej i pełnej miłości,
- akceptacji swoich ograniczeń i potrzeby osobistego nawrócenia,
- przejrzystości i koherencji w swoich słowach i w sposobie działania,
- troski o Siostry, szanując tajemnicę Boga w każdej z nich.

Postawy te ukazują ewangeliczne oblicze władzy, która służy postępowi duchowemu każdej osoby i budowaniu życia braterskiego.²⁷

²⁶ Posługa władzy i posłuszeństwo, 13b

²⁷ por. Życie braterskie we Wspólnotcie, 49

Poprzez słuchanie Słowa Bożego, Siostra Służebna usposabia swoje serce na działanie, jakiego Duch Święty pragnie dokonać w niej i przez nią. Dlatego właśnie powinna prosić Ducha Świętego o Jego pomoc i w Nim pokładać ufność. Aby w wierności przeżywać powierzoną jej misję, Siostra Służebna uznaje Maryję za Mistrzynię życia duchowego.²⁸ Za Jej przykładem, uczy się zachowywać Słowo Boga i być uważną na Siostry i potrzeby Ubogich.

Siostra Służebna wraz z Siostrami, stara się budować Wspólnotę głęboko zakorzenioną w Jezusie Chrystusie. Ich relacje z Jezusem w życiu codziennym, karmią się słuchaniem i medytacją Słowa Bożego a także życiem sakramentalnym...

Troska Siostry Służebnej, jako animatorki Wspólnoty, polega na czuwaniu nad jakością życia duchowego, tworząc wraz z Siostrami atmosferę miłości, wiary i modlitwy.²⁹

2.2 Relacja z Bogiem

Modlitwa Sióstr Miłosierdzia jest modlitwą uwielbienia, dziękczynienia i prośby. Jest ona złączona z modlitwą Kościoła i otwarta na wszystkie wymiary misji. Od jakości relacji z Bogiem zależy jakość wszystkich ludzkich relacji.

Każda Wspólnota, w swoim Projekcie wspólnotowym, określa sposoby wspólnej modlitwy. W swojej modlitwie, Siostry uważne są na Słowo Boże, przedstawiają potrzeby świata i pozostają solidarne z Ubogimi: *„Czują się odpowiedzialne za modlitwę z Ubogimi, za nich i w ich imieniu.”*³⁰

²⁸ por. K. 23

²⁹ por. K. 36a

³⁰ K. 24f

Siostra Służebna i Siostry troszczą się o zachowanie sakralnego charakteru miejsca modlitwy, poprzez postawę szacunku i milczenie. Przestrzegają, wspólnie ustalonego na modlitwę czasu, bardzo ważnego dla zachowania równowagi życia. Głęboko przeżywają liturgię i uroczyste obchodzą święta Kościoła i Zgromadzenia.

Eucharystia

Eucharystia, „*uprzywilejowana przestrzeń spotkania z Panem*”³¹ jest „*centrum ich życia i misji...*”³² Ten duchowy skarb Kościoła utrzymuje każdą Siostrę w stałej pamięci o Chrystusie, która wyraża się w prawdziwej komunii z wszystkimi braćmi i siostrami.

W Ofierze Eucharystycznej, poprzez śmierć i zmartwychwstanie Chrystusa, całe stworzenie przedstawiane zostaje Ojcu. Siostry Miłosierdzia, razem z Chrystusem składają siebie w Pamiętce Jego Ofiary, a w swojej modlitwie uwielbienia i prośby przedkładają nadzieje, cierpienia Ubogich i całej ludzkości.³³

Ważne jest, aby przewidzieć wystarczającą ilość czasu na przygotowanie się do Eucharystii, by przeżyć ją głęboko i owocnie.

Jeśli uczestniczenie w Eucharystii jest niemożliwe, Siostry celebrują nabożeństwo Słowa Bożego, zasilone czytaniem z dnia i medytacją przygotowującą do przyjęcia Komunii Świętej, po której odprawia

³¹ Rozpocząć na nowo od Chrystusa, 26

³² K. 19b

³³ por. K. 19c; Katechizm Kościoła Katolickiego, 1359

dziękczynienie.³⁴ Celebracja ta powinna uwzględniać wskazania diecezjalne.

Wspólnota lokalna zachowuje istotne znaczenie właściwe niedzieli, będącej dniem Pańskim, przypominającym Zmartwychwstanie Chrystusa. Jest to dzień, w którym z uwielbieniem i z wdzięcznością wspominamy pierwszy dzień istnienia świata, a zarazem zapowiedź „dnia ostatniego”, w którym Chrystus przyjdzie w chwale.³⁵ Siostry uczestniczą w niedzielnej Eucharystii, najlepiej w parafii.

Sakrament pojednania

Sakrament pojednania³⁶ jest istotnym wymiarem wiary chrześcijańskiej. Wnosi on prawdziwe duchowe odrodzenie, przywraca dobra właściwe życiu dzieci Bożych, z których najcenniejsza jest przyjaźń z Nim.

Łaska przebaczenia pozwala odnowić się w wierności Bogu i w miłości braterskiej. Dodaje sił duchowych. Dlatego właśnie Siostra Służebna i Siostry regularnie korzystają z Sakramentu pojednania, według zaleceń Kościoła.³⁷

Siostra Służebna troszczy się, aby Siostronom starszym zapewnić możliwość korzystania z Sakramentu pojednania.

³⁴ por. S. 1

³⁵ por. Dies Domini, 1

³⁶ por. K. 20a

³⁷ por. K. 20a; Katechizm Kościoła Katolickiego, 1440-1498

Osoby doświadczone chorobą i cierpieniem mają potrzebę czuć, że są wspierane i potrzebują mocy od Boga. Sakrament namaszczenia chorych jest znakiem świadczącym o trosce Chrystusa i Jego Kościoła. Siostra Służebna czuwa, aby Siostry chore i wiekowe otrzymały we właściwym czasie łaskę tego sakramentu.

Liturgia Godzin

Wspólnota, zjednoczona z Kościołem Powszechnym, odprawia Jutrznę i Nieszpory, modlitwę Ludu Bożego.³⁸

Z troską przygotowana Liturgia Godzin a także aktywne w niej uczestniczenie pomaga Siostrom w głębokim przeżywaniu tej wspólnej modlitwy, która staje się świadectwem ewangelicznym.

Siostry pozostają otwarte na przyjęcie osób, które pragną modlić się wraz z nimi. Jeśli Liturgia Godzin odprawiana jest w parafii, Siostry uczestniczą w niej według swoich możliwości.

Rozmyślanie

Wspólnota gromadzi się na rozmyślaniu³⁹, które jest intensywnym czasem bliskiego spotkania z Panem. Rozmyślanie nieustannie odnawia jedność z Bogiem, podtrzymuje i ożywia życie duchowe, życie wspólnotowe i służbę. *„Siostra Miłosierdzia nie będzie mogła wytrwać w powołaniu, jeśli nie odprawia rozmyślenia.”*⁴⁰

³⁸ por. K. 19d

³⁹ por. K. 21a, b

⁴⁰ por. K. 21b; Święty Wincenty, 31 maja 1648, O modlitwie, IX, 416

Siostry przygotowują rozmyślanie na następny dzień, poprzez czytanie Słowa Bożego. Następnie mogą podzielić się swoimi myślami.⁴¹

Zgodnie z doświadczeniem Założycieli i pierwszych Sióstr, powtórzenie rozmyślania jest czasem intensywnego dialogu, wzajemnego ubogacenia i przyczynia się ono do pogłębienia komunii między Siostrami.

Siostra Służebna przekonana o ważności tego dzielenia się, zachęca Siostry, by czyniły to regularnie w różnych formach. *„Po waszej modlitwie starajcie się, by przy pierwszej okazji zdać z niej sprawę. Nie uwierzcie, jak to będzie dla was pożytecznym.”*⁴²

Modlitwa Maryjna

Siostra Służebna i Siostry kontemplują Maryję, najściślej zjednoczoną ze Swoim Synem, doskonały wzór życia duchowego i apostołskiego,⁴³ aby uczynić ze swego życia chwałę należną Bogu, a z samej czci – zadanie swego życia.⁴⁴

Siostry uczą się od Maryi, pokory, prostoty i miłości, które stanowią ducha ich powołania. *„Codzienne rozważają różaniec, modlitwę Ubogich... w modlitwie Anioł Pański kontemplują Tajemnicę Zbawienia...”*⁴⁵

⁴¹ por. S. 3b

⁴² Święty Wincenty, 31 lipca 1634, Tłumaczenie Regulaminu, IX, 4

⁴³ por. Apostolicam actuositatem, 4

⁴⁴ por. K. 23; Marialis cultus, 21

⁴⁵ S. 7b, d

Milczenie

Milczenie sprzyja słuchaniu Boga⁴⁶, Sióstr i Ubogich, ponieważ „*w ciszy milczenia można usłyszeć Boga przemawiającego do naszych serc.*”⁴⁷ Milczenie poprzedza i przedłuża modlitwę, nadaje głębię naszemu życiu, przygotowuje dialog i dzielenie się. Siostra Służebna i Siostry, wspólnie, określają czas i miejsca milczenia dla swojej Wspólnoty.

2.3 Środki wzrostu duchowego

Dla podtrzymania duchowego dynamizmu życia Sióstr, Konstytucje i Statuty proponują odpowiednie środki wzrostu duchowego. Siostra Służebna czuwa nad tym, by były one dowartościowane; zachęca Siostry do wspólnego z nich korzystania i wraz z Siostrami określa, w Projekcie Wspólnotowym ich formę i częstotliwość. „*Nie wystarczy oddać do wspólnego użytku dobra materialne, ale... jeszcze bardziej fundamentalne i wymagające ciągłej zachęty staje się dzielenie dobrami duchowymi, wysłuchaniem Słowem Bożym, wiarą...*”⁴⁸

Czytanie duchowne

Siostra Służebna pomaga i zachęca Siostry do lektury Pisma Świętego, dokumentów Kościoła, pism Założycieli, innych dokumentów Zgromadzenia i dzieł autorów duchowych. Osobiste pogłębienie i wspólna refleksja ułatwiają zrozumienie i przyswojenie tych treści.⁴⁹

⁴⁶ por. K. 21c

⁴⁷ Święty Wincenty, 14 czerwca 1643, Tłumaczenie Regulaminu, IX, 120

⁴⁸ Posługa władzy i posłuszeństwo, 20c

⁴⁹ por. S. 6a

„Poprzez czytanie duchowe Siostry Miłosierdzia umacniają swoje życie oddane Bogu. Czytając i rozważając Pismo Święte... poznają głębiej osobę Chrystusa oraz Jego postawę wobec ubogich i poniżonych.”⁵⁰

Kalendarz Zgromadzenia przypomina o czytaniu Reguł Zgromadzenia⁵¹ (Reguły Wspólne Sióstr Miłosierdzia): przed 15 marca, przed 27 września i przy okazji obchodzenia znaczących wydarzeń (święta Rodziny Wincentyńskiej, wspomnienia).

Rachunek sumienia

Rachunek sumienia jest niezbędnym środkiem do nawrócenia i wzrostu duchowego. Polega on na tym, by z wiarą i z zaufaniem spojrzeć na codzienne życie, odkryć w nim działanie Ducha Świętego, dziękować Bogu i uznać braki koherencji ze Słowem Bożym, Konstytucjami i Statutami.⁵²

Rewizja wspólnotowa

Konstytucje i Statuty przypominają, że rewizje wspólnotowe pozwalają ocenić i rozeznawać sposób życia i działania.⁵³ Siostra Służebna pomaga Siostrom, by w duchu ewangelicznym przeżywały prośbę o przebaczenie, pojednanie, miłość duchowną i upomnienie siostrzane.

⁵⁰ K. 22a

⁵¹ por. S. 6b

⁵² por. S. 4

⁵³ por. K. 32b; S. 11b; S. 16a

Siostra Służebna jest zawsze gotowa uznać swoje błędy i prosić za nie o przebaczenie. Podobnie, zachęca Siostry, by prosiły, udzielały i przyjmowały przebaczenie, w sposób spontaniczny lub po uprzednim przygotowaniu.

Rewizja wspólnotowa⁵⁴ jest czasem łaski, pomocą, by razem wzrastać w duchu Zgromadzenia. Każda Siostra angażuje się w nią czynnie, sumiennie się do niej przygotowuje i przeżywa ją w prawdzie i miłości.

Wzajemne pojednanie naprawia zerwane więzi miłości i pozwala przekraczać wszelkie przeszkody.

Miłość duchowna⁵⁵ jest siostrzaną pomocą; udziela się z szacunkiem i dyskrecją; przyjmuje się pokornie, dla duchowego wzrostu. Może ona być udzielana indywidualnie lub podczas spotkania wspólnotowego.

Upomnienie siostrzane⁵⁶ jest to pomoc udzielana w duchu ewangelicznym, która pozwala na poprawę postaw i zachowania.

Rekolekcje roczne

Zgodnie z Konstytucją 21d, rekolekcje są uprzywilejowanym czasem łask, błogosławieństw Pana i rewizji życia. Mają one charakter wspólnotowy i wincentyński; przeżywane są w skupieniu i w milczeniu.

⁵⁴ por. K. 32b; Leksyka Konstytucji, str. 201

⁵⁵ por. K. 32b; Leksyka Konstytucji, str. 199

⁵⁶ por. K. 32b; Leksyka Konstytucji, str. 203

Przygotowanie rekolekcji powinno być zaplanowane wspólnie, biorąc pod uwagę potrzeby służby Ubogim a także potrzeby Wspólnoty.

Siostra Służebna gotowa jest poświęcić czas na komunikację z każdą Siostrą, przed lub po rekolekcjach rocznych.

Miesięczny dzień refleksji i modlitwy

Jest on środkiem powrotu do źródeł⁵⁷, czasem reelektury życia i odnowienia się w powołaniu. Usposabia Siostry, by były otwartymi na Ducha Świętego w codziennym życiu.

Rekolekcje miesięczne, dobrze przygotowane i przeżyte, są intensywnym czasem osobistego, bliskiego spotkania z Panem i wsparciem dla życia duchowego każdej Siostry. Mogą one być przeżywane osobiście lub wspólnotowo, zależnie od możliwości.

Przy okazji niektórych wydarzeń, jak Renowacja czy koniec roku, zalecane jest wspólnotowe odprawienie rekolekcji miesięcznych.

Towarzystwo i kierownictwo duchowe

Siostra Służebna świadoma jest ważności środków proponowanych przez Konstytucje 20b, by wzrastać na drodze powołania. Pomaga ona Siostrze, zwłaszcza w formacji początkowej, zwracać się do osób znających ducha Zgromadzenia i zdolnych do udzielenia im właściwych ukierunkowań.

⁵⁷ por. K. 21d

Asceza

Siostra Służebna i Siostry przekonane są, że asceza⁵⁸ jest nieodzowna, by pozostać wiernymi w powołaniu.⁵⁹ Prawdziwą ascezę przeżywa się w pokorze, czujności i miłości. Sprzyja ona wewnętrznej wolności, przyjęciu Woli Bożej, dyspozycyjności dla służby i dzieleniu się.

Siostra Służebna wraz z Siostrami wybiera odpowiednie formy wspólnotowej pokuty, które przeżywane są w solidarności z Ubogimi w ważnych okresach roku liturgicznego.⁶⁰

Wspólnie,
Siostra Służebna i Siostry,
są odpowiedzialne za tworzenie Wspólnoty wiary.

⁵⁸ por. K. 20c; S. 2

⁵⁹ por. Vita Consecrata, 38

⁶⁰ por. S. 2

III. BUDOWANIE WSPÓLNOTY

Wraz ze Wspólnotą, Siostra Służebna wezwana jest by dzień po dniu budować braterską Wspólnotę.

„Komunia jest darem, który wymaga odpowiedzi, cierpliwego uczenia się i walki, by przezwyciężyć nadmierną spontaniczność i zmienność pragnień. Wzniosły ideał wspólnotowy wymaga odrzucenia wszelkich postaw sprzeciwiających się komunii... Komunia rodzi się właśnie z wzajemnego dzielenia się darami Ducha Świętego.”⁶¹

3.1 Relacje siostrzane

Wezwana do posługi animacji, Siostra Służebna z wewnętrznym pokojem podejmuje swoją odpowiedzialność we Wspólnocie lokalnej. Przede wszystkim kocha Siostry, które zostały jej powierzone. Wraz z nimi tworzy atmosferę wiary, serdeczności i zapału apostołskiego.⁶²

Organizuje ona spotkania, aby ułatwić wzajemną komunikację, dzielenie się radościami i troskami służby, pobudza również do refleksji osobistej i wspólnotowej, aby przygotować decyzje, które ona sama powinna podjąć.

Siostra Służebna sprawuje władzę, jako służbę, a każdej Siostrze okazuje życzliwą troskę. Najważniejsza jest animacja Wspólnoty i gotowość do słuchania Sióstr.

⁶¹ Życie braterskie we Wspólnocie, 23; 32

⁶² por. K. 36a

Siostra Służebna, w duchu wiary i z otwartym sercem:

- przyjmuje każdą Siostrę taką, jaka jest, bez czynienia różnic; w atmosferze słuchania i szacunku zachęca ją do dzielenia życia i misji,
- jest zainteresowana jej duchową drogą, służbą, trudnościami, potrzebami, zdrowiem i rodziną...,
- pomaga każdej Siostrze być dyspozycyjną w chwili wezwania do innej postugi,
- z wielką serdecznością przyjmuje Siostrę po jej przybyciu do Wspólnoty; ułatwia jej integrację, tak, by czuła się czynnym członkiem Wspólnoty, niezależnie od jej wieku, zdrowia itd.,
- zwraca szczególną uwagę na Siostry w formacji początkowej,
- jest bardzo uważna na Siostry wiekowe i chore, które wciąż mają udział w misji Wspólnoty,
- w sposób szczególny towarzyszy Siostronom przeżywającym trudne sytuacje, a także tym, które mają pozwolenie przebywać poza domem Zgromadzenia,
- jest uważna na Siostry z „aneksu”, który Wizytatorka może jej powierzyć.

Wspólnota, miejsce przebywania razem ze względu na misję, skupia się wokół osoby Chrystusa, aby Mu służyć i spotykać Go w życiu i w sercu Ubogich. Jest ona również miejscem odnowy, z którego Siostry czerpią swój zapał apostołski, przeżywając relacje miłości, jedności i radości.

Warto „pamiętać, że w duchu Ewangelii, konflikt poglądów nigdy nie staje się konfliktem między osobami; że pluralizm perspektywy sprzyja pogłębieniu zagadnień... a także uświadamiać wszystkim, że ideałem nie jest to, by mieć wspólnotę bez konfliktów, ale

wspólnotę, która godzi się na stawienia czoła własnym napięciom, aby je pozytywnie rozwiązać.”⁶³

3.2 Projekt wspólnotowy

W zależności od postęgi Ubogim, każda Wspólnota lokalna opracowuje swój Projekt wspólnotowy.⁶⁴ Projekt ten tworzy się w odniesieniu do Konstytucji i Statutów, planu duszpasterskiego diecezji, priorytetów i wskazań Projektu prowincjalnego.

Projekt wspólnotowy powinien sprzyjać zachowaniu równowagi między życiem duchowym, życiem wspólnotowym i służbą. Dla każdego z tych wymiarów, Wspólnota wytycza cele do stopniowego ich realizowania i wskazuje odpowiednie środki, by je osiągnąć. Projekt zawiera również precyzyjne dotyczące formacji i duszpasterstwa powołań.

Powinien on być realizowany w sposób konkretny i elastyczny, brać pod uwagę charakterystyczne cechy Wspólnoty: osoby, które ją tworzą, różnorodność usług Ubogim, kontekst eklezjalny, społeczny, kulturowy, itd.

Program zajęć Wspólnoty (dzień, tydzień, miesiąc) można umieścić w aneksie.

Siostra Służebna zachęca wszystkie Siostry do aktywnego udziału w opracowaniu Projektu. Przedsięwzięcie to powinno być przeżywane w zaufaniu i szczerości. Wymaga czasu rozeznania, postawy nawrócenia, modlitwy, dialogu i miłości.

⁶³ Posługa władzy i posłuszeństwo, 25b

⁶⁴ por. K. 83

Projekt wspólnotowy przedstawia się do zatwierdzenia Wizytatorce wraz z jej Radą.⁶⁵

Aby Projekt mógł być pomocnym narzędziem, konieczne jest przeprowadzanie jego rewizji, przynajmniej raz w roku.

3.3 Spotkania wspólnotowe

Spotkania wspólnotowe są okazją do dzielenia się i wzajemnego ubogacenia, by wspólnie wzrastać. Mogą one dotyczyć różnych tematów, takich jak: formacja, rozeznawanie konkretnych zagadnień, przygotowanie do podjęcia pewnych decyzji, itd.

W wierze i radości, Siostry przygotowują i obchodzą święta Zgromadzenia, Wspólnoty lokalnej, jubileusze i różne wydarzenia wspólnotowe; czynią to w sposób prosty i skromny.

Dzielenie się

Dzielenie się to czas wzajemnej wymiany. Wymaga ono zaufania, otwartości i przyjęcia.

Siostra Służebna, przy pomocy odpowiednich środków, pobudza do refleksji i dialogu na tematy biblijne, na temat dokumentów Kościoła, tekstu Konstytucji, wydarzeń życia itd.

Dzielenie się przygotowuje sama Siostra Służebna lub inne Siostry, a ich częstotliwość określona jest w Projekcie wspólnotowym.

⁶⁵ por. S. 67

Rekreacja

Siostra Służebna i Siostry dowartościwiają chwile wspólnotowego odprężenia przejawiające się w różnych formach, jako jeden ze środków przyczyniających się do równowagi życia każdej Siostry i całej Wspólnoty.⁶⁶ Są one określone w Projekcie wspólnotowym.

3.4 Spotkania indywidualne

Towarzystwo związane z powierzoną misją

Siostra Służebna towarzyszy każdej Siostrze swojej Wspólnoty, zwracając się często o pomoc do Ducha Świętego w ufnej i stałej modlitwie. Posługa ta wypływa z jej władzy, misji i z jej szczególnej odpowiedzialności. Jest ona świadoma, że służba ta została jej powierzona przez Zgromadzenie i przyjmuje ją w duchu wiary. W duchu wiary przyjmuje również swoje Siostry.

W posłudze towarzyszenia chodzi o siostrzane kroczenie naprzód, o postęp w życiu każdej Siostry, który dokonuje się dzięki uważnemu słuchaniu, życzliwemu spojrzeniu, dodawaniu odwagi z wyrozumiałością, co pomaga we wspólnym postępowaniu na drodze wierności powołaniu i w byciu radosnymi świadkami Miłości Chrystusa Zmartwychwstałego.

Komunikacja

Komunikacja to uprzywilejowany środek, intensywny czas sprzyjający towarzyszeniu.⁶⁷

Dnia 13 lutego 1658 roku, Święta Ludwika de Marillac, zachęcała Siostrę Claude Carré w Angers, aby była uważna na Siostry, przyjmując

⁶⁶ por. S. 19

⁶⁷ por. K. 36 b; S. 21

je serdecznie, zwłaszcza w czasie komunikacji, aby w ten sposób pomóc im pokonywać ich małe wady i nabywać cnoty, które pomogą im dobrze służyć.⁶⁸

Siostra Służebna sprzyja spotkaniom z Siostrami i każdej z nich okazuje gotowość słuchania w postawie szacunku i zaufania:

„Wysłuchanie innych jest jedną z głównych posług przełożonego, do której zawsze winien być gotowy, zwłaszcza wobec tych osób, które czują się wyizolowane i oczekują zauważenia. Istotnie, wysłuchać drugiego, to w pełni zaakceptować drugą osobę, czynić dla niej miejsce we własnym sercu. Z tej racji słuchanie jest przekazywaniem miłości i zrozumienia, wyrażeniem, że druga osoba jest szanowana, a jej obecność i jej zdanie brane pod uwagę.

Ci, którzy przewodzą wspólnocie, winni pamiętać, że ten, kto nie potrafi słuchać brata albo siostry, nie potrafi też słuchać Boga; że uważne słuchanie pozwala lepiej koordynować siły i dary, jakimi Bóg obdarzył wspólnotę, a w decyzjach uwzględniać ograniczenia i trudności niektórych członków. Czas poświęcony na wysłuchanie innych nigdy nie jest czasem zmarnowanym, a samo wysłuchanie drugiego, może często zapobiec kryzysom i chwilom trudnym, zarówno na poziomie indywidualnym jak i wspólnotowym.”⁶⁹

Jakość codziennego dialogu usposabia Siostry do przeżywania komunikacji, którą *„przygotowuje się na modlitwie i w postawie wewnętrznego ubóstwa, które sprzyja przyjęciu Ducha Świętego.”⁷⁰*

Ten środek wzrostu duchowego przeżywa się w postawie miłości i prawdy. *„Podejmując wspólny wysiłek rozeznania, Siostra Służebna*

⁶⁸ por. Święta Ludwika, Pisma, L. 564, 13 lutego 1658, str. 583

⁶⁹ Posługa władzy i posłuszeństwo, 20a

⁷⁰ K. 36b

*i Siostra zadają sobie pytanie odnośnie do ich wierności wymaganiom życia oraz misji Sióstr Miłosierdzia.*⁷¹

Siostra Służebna przyjmuje każdą Siostrę i rozmawia z nią z zaufaniem i prostotą. Zachęca ją do wzrostu na drodze jej powołania.

Wierność „*temu spotkaniu jest ważnym składnikiem życia siostrzanego, wymianą duchową i dzieleniem apostołskim, źródłem dynamizmu wspólnotowego*”⁷², prowadzi Wspólnotę lokalną do przeżywania wielkiej jedności i ducha braterstwa, sprzyja także wzrostowi ducha Zgromadzenia.

Konstytucje wskazują, że „*komunikacja odbywa się kilka razy w roku w klimacie wzajemnego zaufania i dyskrecji.*”⁷³ Natomiast, po Postaniu, w czasie przygotowania się do złożenia Ślubów Świętych po raz pierwszy i aż do dziesiątego roku powołania, Siostry częściej korzystają z komunikacji (przynajmniej raz w miesiącu).

Renowacja

Komunikacja, w czasie której prosi się o Renowację jest bardzo ważnym czasem, w którym Siostra Służebna w sposób szczególny spełnia swoją rolę animatorki duchowej.⁷⁴

W klimacie modlitwy, pokory i miłości, Siostra Służebna wraz z Siostrą w szczerym dialogu starają się:

⁷¹ K. 36b

⁷² K. 36b

⁷³ S. 21b

⁷⁴ por. K. 28d, K 36, S 21, S. 64b

- dokonać relektury ich życia Siostry Miłosierdzia,
- skonfrontować się z wymaganiami Ślubów Świętych i z wymaganiami powołania służebnicy Chrystusa w Ubogich,
- żyć w zawsze odnawianej wierności.

Po poproszeniu o Renowację, Siostra Służebna pisze do Wizytatorki list, zawierający nazwiska Sióstr, które prosiły o Renowację. Przedstawia w nim również swoją osobistą prośbę. Wyraża swoją dyspozycyjność w służbie i prosi o pozwolenie na dysponowanie dobrami Wspólnoty.

Siostra Służebna przedstawia Wizytatorce sytuację Siostry, która nie poprosiła o Renowację Ślubów Świętych.

Siostry, składają swoje Śluby Święte w Uroczystość Zwiastowania Najświętszej Maryi Panny, podczas Mszy Świętej, pod koniec Liturgii Słowa, po Ewangelii lub po homilii. Potem następuje wyznanie wiary i modlitwa powszechna.⁷⁵

Po Renowacji Ślubów Świętych, Siostry podpisują potwierdzenie Renowacji, które wkładają w indywidualną kopertę. Siostra Służebna, najszybciej jak to możliwe, wysyła te dokumenty do Wizytatorki.

Opinie coroczne i opinie co pięć lat

Z chwilą przyjęcia Siostry do Zgromadzenia, zarówno na płaszczyźnie generalnej jak i prowincjalnej, zostaje sporządzony indywidualny dokument zawierający informacje o danej Siostrze.

⁷⁵ por. Instrukcja o Ślubach Sióstr Miłosierdzia, str. 35

Dokument ten, „karta” przynależności do Zgromadzenia jest bardzo ważny i odzwierciedla drogę powołania każdej Siostry. Ważne jest, by był on uaktualniany, gdyż jest bardzo użytecznym środkiem informacji dla Przełożonych, gdy chodzi o podejmowanie decyzji (umieszczenie Siostry na placówce, nominacja do podjęcia jakiejś odpowiedzialności i wszystkie inne sytuacje dotyczące danej Siostry).

Regularne przekazywanie opinii, zwłaszcza w czasie pierwszych dziesięciu lat powołania, pomaga w ewaluacji wzrostu Siostry w duchu Zgromadzenia. Praktyka ta istnieje od czasów Założycieli. Święta Ludwika pisała do Siostry Joanny Lepeintre, Służebnej w Nantes:

„Bardzo bym chciała, droga Siostrzo, abyś zwróciła uwagę na usposobienie umysłów i zdolności wszystkich Sióstr w twojej małej rodzinie i abyś wskazała mi tę, która zgodnie z twoim rozeznanem, jest najodpowiedniejsza, by zająć miejsce naszej Siostry Anny Hennebont... Proszę, przyślij mi nazwiska wszystkich Sióstr waszej wspólnoty oraz miejscowości, z których pochodzą...”⁷⁶

Siostra Służebna pomaga Siostrom zrozumieć znaczenie tej opinii i w czasie jej redagowania, rozmawia z każdą z nich w duchu wiary i pokory. Wymiana ta jest dobrą okazją do rewizji życia, jest czasem łaski.

Opinię o Siostrze w formacji początkowej, Siostra Służebna wysyła co roku, a co pięć lat w przypadku Sióstr mających więcej niż dziesięć lat powołania.⁷⁷

⁷⁶ Święta Ludwika, Pisma, L. 332, listopad 1651, str. 376

⁷⁷ por. S. 64b

Opinia dotycząca Siostry Służebnej redagowana jest z Wizytatorką lub delegowaną Radną w określonym czasie (wizytacja regularna, rekolekcje roczne, itd.).

Zobacz wzory (załącznik, str. 77-78)

Wzajemnie,
Siostra Służebna i Siostry,
pomagają sobie w postępowaniu na drodze wiodącej do Pana.

IV. ODPOWIEDZIALNOŚĆ ZA WSPÓLNA MISJĘ

**Wraz ze Wspólnotą, Siostra Służebna
wezwana jest do kontynuowania misji Chrystusa.**

„Aby być prawdziwymi Siostrami Miłosierdzia, należy czynić to, co czynił Syn Boży na ziemi. A cóż On czynił przede wszystkim?... Stale pracował dla dobra bliźniego, odwiedzając i uzdrawiając chorych, nauczając nieumiejętnych, celem zapewnienia im zbawienia. Jak jesteście szczęśliwe, moje Córki, że macie powołanie tak miłe Bogu.”⁷⁸

4.1 Posłane do służby Ubogim

Siostry Miłosierdzia oddają się Bogu we wspólnocie dla służenia Ubogim, to ukierunkowuje i jednoczy całe ich życie. *„Specjalnym ślubem zobowiązują się służyć Ubogim co do ciała i co do duszy.”⁷⁹*

Miłość Jezusa Ukrzyżowanego, która ożywia serce Siostry Miłosierdzia, przynagla ją, by spieszyła służyć wszelkiej niedoli, dając pierwszeństwo *„prawdziwie ubogim.”⁸⁰* Święty Wincenty i Święta Ludwika zdecydowali się służyć wszelkim formom ubóstwa.

⁷⁸ Święty Wincenty, 5 lipca 1640, O powołaniu Sióstr Miłosierdzia, IX, 15

⁷⁹ K. 24a

⁸⁰ por. Wprowadzenie do Konstytucji, str. 15; K. 11b

Siostry łączą służbę, co do ciała i co do duszy, troszczą się o głoszenie Ewangelii przez konkretną służbę Ubogim, jawnie tam, gdzie to jest możliwe, a zawsze poprzez świadectwo swojego życia.⁸¹

„Waszym głównym zadaniem jest dać poznać Boga przez postugę duchową, jaką winnyście Ubogim, służąc im co do ciała...”⁸²

Siostra Służebna wraz z Siostrami odpowiedzialna jest za misję powierzona Wspólnocie.⁸³ Niezależnie od ich wieku i funkcji, wszystkie Siostry, z dynamiczną wiernością, angażują się w misję Zgromadzenia.⁸⁴ Wszystkie czują się wezwane do rozszerzania charyzmatu.

Każda Siostra jest świadoma bycia posłaną przez Zgromadzenie, by działać w Jego imię.⁸⁵ Dlatego właśnie zdaje ona sprawę Siostrze Służebnej z powierzonej posługi i dzieli się swoimi doświadczeniami z Siostrami Wspólnoty, co sprawia, że każda posługa staje się przedmiotem troski wszystkich Sióstr.

Razem, usiłują służyć jak najlepiej i czuwają nad tym, aby Ubodzy byli obsłużeni z szacunkiem. Przyczyniają się do integralnej promocji osób, zwłaszcza najuboższych i bronią ich praw.

Przekonane, że duch misyjny ożywia serce każdej Siostry Miłosierdzia⁸⁶, Siostra Służebna i Siostry stają się dyspozycyjne i poszerzają swoje spojrzenie na wymiary Kościoła Powszechnego i świata:

⁸¹ por. K. 24b

⁸² Święty Wincenty, Pouczenie dane dwóm Siostrom wysłanym do Ussel, maj 1658, X, 476

⁸³ por. K. 82a

⁸⁴ por. K. 35a

⁸⁵ por. K. 5c

⁸⁶ por. K. 25b

„Najważniejszym przejawem misji nie są bowiem zewnętrzne dzieła, ale przede wszystkim uobecnianie w świecie samego Chrystusa przez osobiste świadectwo. Oto jest wyzwanie... Im bardziej upodobniamy się do Chrystusa, tym bardziej czynimy Go obecnym i działającym w świecie dla zbawienia ludzi.”⁸⁷

Postawy właściwe słuzeniu

Powołanie Siostry Miłosierdzia potrzebuje głębokiej zażyłości z Duchem Świętym, który ożywił Chrystusa Sługę i Maryję, Służebnicę Pańską: *„Niezależnie od formy zaangażowania i poziomu zawodowego, Siostry zachowują wobec Ubogich postawę służebnicy, praktykując cnoty ich stanu: pokorę, prostotę i miłość.”⁸⁸*

Święta Ludwika mówiła do pierwszych Sióstr:

„Bądźcie bardzo uprzejme i łagodne względem waszych Ubogich; wiedźcie, że są to nasi Panowie i że trzeba ich czule kochać i bardzo szanować.”⁸⁹

W wierze i miłości, Siostry służą Ubogim, w których dostrzegają Jezusa Chrystusa. Za przykładem Założycieli, widzą w nich swych „Mistrzów i Panów” i pozwalają, by Ubodzy je ewangelizowali.⁹⁰

Służba zakorzeniona w mystyce wincentyńskiej realizowana jest poprzez relację ludzką przeżywaną w bezinteresowności. Siostry zwracają uwagę na każdego Ubokiego szczególnie, aby odkryć jego

⁸⁷ Vita Consecrata, 72

⁸⁸ K. 24d

⁸⁹ Święta Ludwika, Pisma, L. 284 bis, 4 maja 1650, str. 319

⁹⁰ por. Mt 25, 40; por. K. 16c; K. 24b

podstawowe potrzeby, poświęcając czas na spotkanie z nim, na towarzyszenie mu w jego samotności i stają się bliskie dla najuboższych.

W trosce o odpowiedź na nowe wezwania, Siostra Służebna i Siostry są dyspozycyjne i w wierze przyjmują zmiany, dokonywane, aby:

- przechodzić od mentalności właścicieli placówek do postawy współpracy ze świeckimi,
- przechodzić od niektórych obowiązków zarządzania i administracji do innych posług (towarzystwo, wspieranie, animacja duszpasterska).

Te przejścia prowadzą do dawania pełniejszego ewangelicznego świadectwa.⁹¹

Włączenie w diecezję i w parafię

Wspólnota lokalna uczestniczy w duszpasterstwie diecezji zgodnie z charzmatem Założycieli.⁹² *„Mamy podwójne szczęście być córkami Kościoła Świętego. Czyż to nie zobowiązuje nas do wielkiej doskonałości, abyśmy mogły żyć i działać jako dzieci takiej Matki?”⁹³*

Siostra Służebna wraz z Siostrami jest uważna na wskazania Kościoła i duszpasterskiego planu diecezji. Siostry rozpatrują możliwości współpracy w różnorodnych działaniach podejmowanych w parafii (odwiedzanie chorych, katecheza, liturgia, itd.).

⁹¹ por. S. 9a

⁹² por. K. 1a, d

⁹³ Święta Ludwika, Pisma, L. 179, 21 czerwca 1647, str. 202

W zależności od swojej misji, uczestniczą one w spotkaniach organizowanych przez diecezje lub przez Konferencję Zakonów.

Środki masowego przekazu

Środki masowego przekazu i współczesne technologie są narzędziami pracy dla służby, środkami formacji, a także środkami ułatwiającymi przekazywanie i głoszenie Ewangelii.

Dzięki tym środkom lepiej można poznać realia współczesnego świata i Kościoła, co konieczne jest dla lepszej służby Ubogim, która powinna być dostosowana do kontekstu ich życia.

„Dzięki niezwykle skutecznej technice środki te zyskały zdolność globalnego oddziaływania i mogą docierać do wszystkich zakątków ziemi.... Jednakże ze względu na niezwykle moc perswazji, jaką odznaczają się te środki, należy zachować czujność wobec wypaczonych sposobów ich wykorzystywania.”⁹⁴

Siostra Służebna i Siostry, indywidualnie i wspólnotowo, podejmują refleksję odnośnie używania współczesnych technologii i mass mediów.⁹⁵ Ustalają kryteria, które pozwalają im w zachowaniu równowagi życia (rozkład dnia, korzystanie z urządzeń, respektowanie życia wspólnotowego, czas i miejsca modlitwy, itd.).

Różne narzędzia dane do dyspozycji Sióstr należą do Wspólnoty i są przez nią finansowane.

⁹⁴ Vita Consecrata, 99

⁹⁵ por. S. 12; S. 24

4.2 Współpraca

Ze świeckimi

Założyciele posiadali intuicję organizacji służby Ubogim, zawsze we współpracy z innymi. W tym samym duchu, Siostra Służebna i Siostry utrzymują dobre relacje ze świeckimi, z personelem, z wolontariuszami i z innymi współpracownikami.

Siostry pomagają im w formacji ludzkiej, chrześcijańskiej i wincentyńskiej, ofiarując im środki dla lepszego poznania i pogłębienia charyzmatu. Ułatwiają im udział w formacji ofiarowanej przez Prowincję.

„Ci, którzy działają w Instytucjach charytatywnych Kościoła, powinni odznaczać się tym, że nie ograniczają się do sprawnego wypełnienia, co stosowne w danej chwili, ale... oprócz przygotowania profesjonalnego, potrzeba również i nade wszystko «formacji serca»: trzeba ich prowadzić ku takiemu spotkaniu z Bogiem w Chrystusie...”⁹⁶

Siostry są otwarte na pomysły, propozycje współpracowników, spotykają się z nimi, regularnie udzielają im informacji i pracują z nimi, „w duchu lojalności i dzielenia się oraz praktykowania wartości, którymi stara się żyć Zgromadzenie.”⁹⁷

Siostra Służebna czuwa nad tym, by szanowano i stosowano prawo kraju i wskazania doktryny społecznej Kościoła dotyczące pracowników.

⁹⁶ Deus Caritas est, 31a

⁹⁷ S. 9a

Wszystkie Siostry utrzymują dobre relacje, w prawdzie, z administracją świecką i z władzami państwowymi. Starają się nawiązywać aktywną współpracę z różnymi instytucjami publicznymi i prywatnymi.⁹⁸

Z członkami Rodziny Wincentyńskiej

Siostra Służebna wraz z Siostrami precyzuje w Projekcie wspólnotowym sposób współpracy z członkami różnych gałęzi Rodziny Wincentyńskiej, obecnymi w miejscu, gdzie żyje Wspólnota.

Jeśli w miejscu pobytu Sióstr nie istnieją jeszcze żadne gałęzie Rodziny Wincentyńskiej, to Siostry za zgodą Ordynariusza miejsca, starają się o ich powstanie.

Z innymi Zgromadzeniami

Siostra Służebna i Siostry są otwarte na współpracę z członkami innych Zgromadzeń po to, aby uczestniczyć w projektach służenia Ubogim, szanując przy tym specyfikę każdego Instytutu.

4.3 Refleksja apostołska

W zróżnicowanym i stale zmieniającym się świecie, Siostry są wezwane, by być:

⁹⁸ por. S. 9a

- uważnymi na obecność Boga w wydarzeniach,
- otwartymi na rzeczywistości, które je otaczają, aby odkrywać w nich wartości i kontrwartości a także ich wpływ na życie Wspólnoty i na służbę Ubogim,
- wiernymi duchowi Założycieli w poszukiwaniu prawdziwie Ubogich, którym służą *„ze współczuciem, słodyczą, serdecznością, poszanowaniem i pobożnością.”*⁹⁹

Wszystkie Siostry są świadome, że służba Chrystusowi w Ubogich powinna być zawsze uaktualniana, po uprzednim rozeznaniu ewangelicznym.

Dlatego też Siostry praktykują refleksję apostołską¹⁰⁰, w dialogu i z szacunkiem, dzieląc się swoim doświadczeniem służby, by odkryć to, czego Bóg od nich oczekuje.

Refleksja apostołska wyostrza uwagę, pomaga z nowym spojrzeniem popatrzeć na życie i wykraczać poza pozory. Wymaga ona otwartości serca, aby przyjąć wezwania i odpowiedzieć na nie w świetle wiary.

Refleksję apostołską można przeprowadzić poczynając od wydarzenia lub jakiejś sytuacji z życia Ubogich. Można również odwołać się do fragmentu Ewangelii, dokumentu Kościoła, tekstu z pism Założycieli, Konstytucji i Statutów, itd.

Refleksja apostołska może odbywać się w kilku etapach:

⁹⁹ K. 10b; Święty Wincenty, 11 listopada 1657, O usłudze chorym i o trosce o własne zdrowie, X, 331

¹⁰⁰ por. S. 11a

- popatrzeć na wydarzenie oczami wiary i zastanowić się nad tym, co Bóg chce nam przez nie powiedzieć; jeśli chodzi o refleksję nad tekstem, należy pogłębić go i przyjąć w nowy sposób przesłanie, które rzuca nowe światło na życie,
- zastanowić się: rozeznaczyć, co powinno być podjęte na nowo lub przeorientowane w tym, co dotyczy służenia Ubogim lub życia,
- podjąć konkretne zaangażowanie, aby osobiście i wspólnotowo odpowiedzieć na wezwania.

Na zakończenie refleksji apostołskiej:

- podziękować Panu, za to, czego doświadczyliśmy,
- powierzyć Mu Ubogich i osoby, których ta refleksja dotyczyła,
- poprosić Go o światło i moc, aby dobrze wypełnić podjęte zobowiązania.

Rewizja posług

Według Konstytucji 36a, Siostra Służebna zachęca do wspólnej refleksji co do potrzeb Ubogich, wezwań, zaangażowań, aby dać konkretne odpowiedzi, zgodnie ze wskazaniami prowincjalnymi.

Statut 11b wzywa do przeprowadzenia okresowych rewizji, aby sprawdzić, czy dane dzieło, kontynuuje służbę Ubogim i czy sposób służenia jest zgodny z charyzmatem wincentyńskim. Od Siostry Służebnej i od Wspólnoty wymaga to jasnego i rozważnego rozeznania a także odwagi, by przeprowadzić konieczne zmiany.

Gdy chodzi o rewizję proponowaną przez Wizytatorkę wraz z jej Radą, Siostra Służebna przekazuje jej wyniki refleksji wspólnotowej i wraz ze swymi Siostrami jest gotowa zaakceptować w duchu wiary i posłuszeństwa ostateczną decyzję: przekształcenie dzieła, jego zmianę, zamknięcie, dzieła lub Wspólnoty...

Wspólnie,
Siostra Służebna i Siostry
są dyspozycyjne odpowiedzieć na wyzwania misji,
zgodnie z duchem Zgromadzenia.

V. ZAANGAŻOWANIE W FORMACJĘ

**Siostra Służebna wraz ze Wspólnotą
wezwana jest do przeżywania formacji
jako stopniowego upodobniania się do Chrystusa.**

„Uprzywilejowanym miejscem przeżywania tego doświadczenia jest Wspólnota lokalna, w której wszystkie Siostry są świadome swej odpowiedzialności za formację.”¹⁰¹

5.1 Formacja początkowa

Siostra Służebna i Wspólnota, przygotowują się na przyjęcie osób w formacji i wypełniają swoją rolę wspólnoty formacyjnej, biorąc pod uwagę cele różnych etapów formacji, które wskazane są w Konstytucjach i Statutach, w Przewodniku dla Formacji Początkowej i w Planie Formacyjnym Prowincji.

Prepostulat

Siostra Służebna i Siostry przyjmują kandydatkę dla wstępnego rozeznania powołania, zgodnie z Planem Formacyjnym Prowincji.¹⁰² Pomagają jej w odkrywaniu charyzmatu Zgromadzenia.

¹⁰¹ K. 51c

¹⁰² por. S. 35a; Przewodnik dla Formacji Początkowej, str. 69

Postulat

We współpracy z Siostrami odpowiedzialnymi za Postulat, Siostra Służebna jest szczególnie odpowiedzialna za Postulantkę, która stopniowo nabywa we Wspólnocie doświadczenia życia duchowego, wspólnotowego i apostołskiego, a także rozeznaje swoje powołanie, by w sposób wolny odpowiedzieć na wezwanie Pana.¹⁰³

Przed przyjęciem do Seminarium, Siostra Służebna przygotowuje opinię *„odzwierciedlającą ocenę wspólnotową, w której wzięła udział Postulantka.”*¹⁰⁴

W przypadku wątpliwości i/lub trudności pojawiających się na drodze powołania Postulantki, Siostra Służebna na bieżąco rozmawia o tym z Wizytatorką, jeszcze przed przygotowaniem opinii.

Seminarium

Siostra Służebna wraz ze Wspólnotą powinna być gotowa na przyjęcie Siostry Seminarzystki na staż apostołski.¹⁰⁵

Wizytatorka udziela Siostrze Służebnej dokładnych wskazań i uwrażliwia Siostry ze Wspólnoty na ich role podczas stażu apostołskiego. *„W miarę możliwości, Dyrektorka Seminarium spotyka się ze Wspólnotą, albo, przynajmniej z Siostrą Służebną, by przedstawić jej plan formacji, cele stażu apostołskiego i szczególne potrzeby Siostry.”*¹⁰⁶

¹⁰³ por. K. 54

¹⁰⁴ S. 35c

¹⁰⁵ por. Przewodnik dla Formacji Początkowej, str. 91 i nn

¹⁰⁶ Przewodnik dla Formacji Początkowej, str. 93

Staże stanowią integralną część formacji w Seminarium, kładąc akcent na troskę o jedność życia i zdolność Siostry do służenia Ubogim w określonej Wspólnocie.

W czasie stażu apostołskiego, Siostra Służebna jest główną odpowiedzialną za Siostrę Seminarzystkę i pozostaje w kontakcie z Dyrektorką. Czuwa nad tym, by Siostra podejmowała posługę odpowiednią do tego etapu formacji.

Po koniec stażu apostołskiego, Siostra Seminarzystka, Siostra Służebna i Wspólnota lokalna dokonują ewaluacji.¹⁰⁷

Formacja początkowa po posłaniu

Siostra Służebna pomaga Siostrze będącej na etapie formacji początkowej po posłaniu, w stopniowym wypełnianiu wszystkich wymagań powołania uczestnicząc czynnie w misji Wspólnoty, do której została włączona.¹⁰⁸

Pomaga jej również rozeznawać i dokonywać ewaluacji własnego postępu na drodze zrozumienia i przeżywania ducha Zgromadzenia, a także sposobu przeżywania rad ewangelicznych.

Po ukończeniu czterech lat powołania, Siostra pisze do Przełożonej Generalnej i do Wizytatorki, by wyrazić „*swoje usposobienie odnośnie do zaangażowania w życie Zgromadzenia*”. Do tych listów Siostra Służebna dołącza swój list i opinię.¹⁰⁹

¹⁰⁷ por. Przewodnik dla Formacji początkowej, str. 93

¹⁰⁸ por. Przewodnik dla Formacji początkowej, str. 97 i nn

¹⁰⁹ Por. S. 15a

Siostra Służebna poświęca szczególną uwagę Siostrze, która przygotowuje się do złożenia ślubów po raz pierwszy i zachęca ją do refleksji nad wymaganiami ślubów, przy pomocy „Instrukcji o Ślubach Sióstr Miłosierdzia”, zgodnie z programem prowincjalnym.

Na trzy miesiące przed przewidzianą datą złożenia ślubów, Siostra na piśmie przedstawia swoją prośbę Wizytatorce. Siostra Służebna, po uprzednim zacerpnięciu opinii każdej Siostry ze Wspólnoty, przygotowuje pisemną opinię, którą wyśle Wizytatorce.

Składanie ślubów po raz pierwszy powinno być poprzedzone czasem bezpośredniego przygotowania (rekolekcje). Zgodnie ze wskazaniami Zgromadzenia, składanie Ślubów Świętych dokonuje się w atmosferze prostoty, przeważnie we Wspólnocie lokalnej.¹¹⁰

Zalecane jest, by przed rozpoczęciem studiów zawodowych, dać Siostrze wystarczającą ilość czasu na zakorzenienie się w swoim powołaniu i na doświadczenie służby Ubogim.

Siostra Służebna czuwa, by Siostra, która studiuje zachowała równowagę między modlitwą, życiem wspólnotowym, formacją zawodową, odpoczynkiem i aby, jak tylko to możliwe, pozostała w kontakcie z Ubogimi, dla zachowania jedności życia.¹¹¹

Siostra Służebna, w wyjątkowo szczególny sposób, wspiera Siostrę będącą na etapie formacji początkowej po posłaniu, do dziesięciu lat powołania.

¹¹⁰ por. Przewodnik dla Formacji Początkowej, str. 101

¹¹¹ por. K. 57

5.2 Formacja ciągła

Siostra Służebna jest świadoma potrzeby swojej formacji i stara się rozwijać swoje naturalne i duchowe dary. Ze względu na swoją rolę, przyczynia się ona również do formacji Sióstr. Święty Wincenty bardzo się o to troszczył: *„Jest zaś rzeczą konieczną, by Siostry Miłosierdzia pouczyły Ubogich o rzeczach koniecznych do zbawienia; i w tym celu najpierw powinny same się pouczyć, zanim będą mogły uczyć drugich.”*¹¹²

Każda Siostra pielęgnuje pragnienie kontynuowania własnej formacji, aby wciąż coraz lepiej odpowiadać na powołanie służebnicy Ubogich. Stara się przeżywać wydarzenia życia codziennego i życia siostrzanego jako środki formacji.

*„Ważne jest, żeby każda osoba konsekrowana była osobiście przekonana, że powinna uczyć się przez całe życie, w każdym wieku i okresie, w każdym środowisku i kontekście ludzkim, od każdej osoby i kultury, pozwalając się kształtować poprzez każdy ułamek prawdy i piękna, który spotyka wokół siebie. Ale przede wszystkim musi pozwolić się formować poprzez codzienne życie, poprzez własną wspólnotę, przez swych braci i siostry, poprzez to, co zwykłe i nadzwyczajne w codzienności, zarówno poprzez modlitwę, jak i trud apostołski, w radości i w cierpieniu, aż do momentu śmierci.”*¹¹³

Siostra Służebna i Wspólnota, w swoim Projekcie wspólnotowym precyzują cele formacji a także odpowiednie środki dla ich osiągnięcia. Precyzują również częstotliwość spotkań formacyjnych, które dają okazję

¹¹² Święty Wincenty, 16 marca 1659, O różnych tematach, X, 627

¹¹³ Rozpocząć na nowo od Chrystusa, 15

do pogłębienia Słowa Bożego, pism Założycieli, dokumentów Zgromadzenia, Kościoła, itd.

Siostry korzystają ze środków przekazanych im do dyspozycji przez Zgromadzenie i Prowincję: sesje formacyjne, spotkania, konferencje... Siostry są nimi zainteresowane i poświęcają na nie odpowiednią ilość czasu. W tym, co dotyczy służenia Ubogim, Siostry troszczą się o nabycie kompetencji zawodowych, o poznanie prawa i o to, by działać sprawiedliwie, kierując się zawsze miłością.¹¹⁴

W przypadku podjęcia jakiejś specyficznej formacji, zawsze ze względu na służbę Ubogim, konieczne jest pozwolenie Wizytatorki.

Siostra Służebna, postępując zgodnie ze wskazaniem Prowincji, szuka środków dla zapewnienia formacji ciągłej Siostrom wiekowym, aby pomóc im przeżywać misję Zgromadzenia, zgodnie z ich możliwościami.¹¹⁵

5.3 Duszpasterstwo powołań

Siostra Służebna i Siostry uważne są na duszpasterstwo powołań, biorąc pod uwagę plan diecezjalny i wskazania prowincjalne.

„Każda wspólnota i wszyscy członkowie instytutu są wezwani, aby podjąć trud kontaktu z młodymi według pedagogii ewangelicznego naśladowania Chrystusa i przekazu charyzmatu...; młodzi oczekują osób, które potrafią zaproponować styl życia autentycznie ewangeliczny i drogę wtajemniczenia w wielkie wartości duchowe życia ludzkiego i chrześcijańskiego...

¹¹⁴ por. K. 52a; S. 8b

¹¹⁵ por. K. 35b; S. 41

*Towarzysząc w rozeznawaniu powołania, będą one sprowokowane do ukazywania źródła ich tożsamości.*¹¹⁶

Każda Wspólnota lokalna wezwana jest, by zgodnie z zaleceniem Pana, modlić się o powołania i żyć tak, by można było powiedzieć: „*Chodźcie, a zobaczycie*”.¹¹⁷ Ewangeliczne świadectwo Wspólnoty lokalnej jest dla młodych zaproszeniem do otwarcia się na wezwanie Chrystusa.¹¹⁸

Siostry są otwarte i gościnne dla młodych, którzy pragną dzielić z nimi modlitwę i służbę. Gdy Wizytatorka wysyła do Wspólnoty osobę poszukującą swojego powołania, wówczas misją tej Wspólnoty jest pomóc jej:

- wzrastać na drodze formacji ludzkiej i chrześcijańskiej,
- poznać charyzmat wincentyński i odkryć służbę Ubogim,
- rozeznąć znaki powołania i ukierunkować ją na wolny i umotywowany wybór.

Wspólnie,
Siostra Służebna i Siostry,
korzystają z różnych środków formacji,
aby wzrastać w swoim powołaniu i żyć misją.

¹¹⁶ Rozpocząć na nowo od Chrystusa, 17

¹¹⁷ J 1, 39

¹¹⁸ por. K. 59

VI. ŚWIADECTWO EWANGELICZNEGO ŻYCIA

**Siostra Służebna wraz ze Wspólnotą,
wezwana jest do bycia świadkiem miłości Boga w świecie.**

„Życie przemienione radami ewangelicznymi staje się prorockim i cichym świadectwem, a zarazem wymownym sprzeciwem wobec niehumanistycznego świata. Przyczynia się do promocji osoby ludzkiej i rozbudza nową wyobraźnię miłosierdzia. Widzieliśmy to w świętych założycielach. Objawia się nie tylko w skuteczności służby, ale przede wszystkim w zdolności solidaryzowania się z tymi, którzy cierpią, tak aby gest pomocy był wyrazem bratniego dzielenia się. Ta forma ewangelizacji, wyrażona poprzez miłość i oddanie się dziełom, zapewnia jednoznaczne świadectwo mocy miłosierdzia słów.”¹¹⁹

6.1. Praktyka rad ewangelicznych

Siostry zobowiązują się żyć konsekracją chrztu, praktykując rady ewangeliczne: czystości, ubóstwa i posłuszeństwa, dzięki którym stają się dyspozycyjne, by wypełnić cel Zgromadzenia, którym jest służba Chrystusowi w Ubogich.¹²⁰ Każda Siostra potwierdza swoje całkowite oddanie się Bogu poprzez złożenie ślubów określonych przez Konstytucje.¹²¹

¹¹⁹ Rozpocząć na nowo od Chrystusa, 33

¹²⁰ por. K. 8b; K. 27

¹²¹ por. K. 8c

Siostra Służebna i Siostry przeżywają swoje śluby z wdzięcznością i w radości. Starają się pogłębić ich zrozumienie przy pomocy Konstytucji i Statutów, Instrukcji o Ślubach Sióstr Miłosierdzia i innych dokumentów Zgromadzenia.

Czystość

Czystość, źródło duchowej płodności¹²², jest darem Boga, który wyzwala i rozszerza serce Siostry Miłosierdzia, by była całkowicie dyspozycyjna dla służby Ubogim. Poprzez ślub czystości, Siostry podejmują celibat ze względu na Królestwo Boże.¹²³

Aby żyć w czystości, Siostry opierają się na Słowie Bożym, modlitwie, sakramencie pokuty i na Eucharystii.¹²⁴

Siostra Miłosierdzia przeżywa czystość wśród świata, zgodnie z właściwą jej postawą służebnicy. Wymaga to solidnych cnót ludzkich i duchowych, a także panowania nad sobą. Asceza umacnia wolę, by móc oprzeć się temu wszystkiemu, co mogłoby rzucić cień na czystość ofiarowaną Bogu: egoizm, pragnienie władzy i posiadania, przyjemność, aktywizm, uzależnienie od mediów i współczesnych technologii....

Siostra Służebna poświęca jednakową uwagę każdej Siostrze, jej troskom, radościom i zmartwieniom... Czuwa nad równowagą życia wspólnotowego, życia modlitwy i służby. Przeżywanie czystości, znajduje odpowiednią atmosferę dla swojego rozwoju w przyjaźni i w miłości, wewnątrz Wspólnoty.

¹²² por. Lumen Gentium, 42

¹²³ por. K. 29a

¹²⁴ por. K. 29d

Może się zdarzyć, że Siostra doświadcza pewnych trudności w tej dziedzinie. W czasie komunikacji, Siostra Służebna pomaga Siostrze znaleźć odpowiednie środki do ich pokonania.

Dla uzyskania łaski czystości, Święty Wincenty i Święta Ludwika zalecają Siostrom nabożeństwo do Najświętszej Maryi Panny, która osiągnęła pełnię czystości, ponieważ należała całkowicie do Boga.¹²⁵

Ubóstwo

Ubóstwo otwiera serce Siostry Miłosierdzia na Ducha Świętego, który kształtuje w niej postawę synowską Chrystusa Sługi.

Przez ślub ubóstwa, Siostry zobowiązują się do całkowitej zależności w używaniu i rozporządzaniu dobrami Zgromadzenia jak też i dobrami osobistymi.¹²⁶ Ze względu na ten sam ślub, Siostra Służebna zdaje sprawę Wizytatorce z zarządzania dobrami Wspólnoty.

Siostra Służebna może udzielić pozwolenia odnośnie używania dóbr osobistych, na dzieła pobożne¹²⁷, w granicach sumy, na jaką uzyska się pozwolenie od Dyrektora Prowincjalnego, w porozumieniu z Wizytatorką.¹²⁸

¹²⁵ por. Święty Wincenty, 22 stycznia 1645, O zachowaniu Regulaminu, IX, 220- 221. por. Instrukcja o Ślubach Sióstr Miłosierdzia, str. 56

¹²⁶ por. K. 30a

¹²⁷ por. Leksyka Konstytucji, str. 196

¹²⁸ por. K. 30d; Dyrektorium dla Dyrektora Prowincjalnego, nr 47

Siostra Służebna pomaga Siostram w rzeczywistym przeżywaniu ubóstwa, zarówno w wymiarze osobistym jak i wspólnotowym. Zgodnie z postawą służebnicy, Siostry obierają skromny i prosty styl życia, bliski Ubogim. Żyją w wielkiej ufności w Opatrzność Bożą i dają widoczne świadectwo ewangelicznego oderwania i bezinteresowności.¹²⁹

Podobnie jak pierwsi chrześcijanie, Siostry oddają wszystko do wspólnego użytku. Oddanie dóbr do Wspólnoty: wynagrodzenia, emerytury, dary, renty..., jest wymogiem ubóstwa.¹³⁰

Wspólnie podejmują refleksję nad swoim sposobem przeżywania ubóstwa, nad tym, co jest zbędne i co konieczne do życia. *„Siostry dokonują często indywidualnie i wspólnotowo rewizji życia dla rozpoznania swoich rzeczywistych potrzeb, sposobu użytkowania dóbr materialnych i zasobów ziemi...”*¹³¹

Siostra Służebna informuje Siostry o finansach Wspólnoty i wspólnie ustalają wspólnotowy budżet przewidywany¹³², który zostaje wysłany do zatwierdzenia przez Wizytatorkę.

Coroczna rewizja budżetu pozwala sprawdzić autentyczność osobistego i wspólnotowego praktykowania ubóstwa jak również sprzyja dzieleniu się z Prowincją i ze Zgromadzeniem, co jest obowiązkiem sprawiedliwości i miłości.

Siostra Służebna i Siostry są świadome obowiązku zdawania sprawy z używania dóbr oddanych do dyspozycji Wspólnoty lokalnej jak też

¹²⁹ por. K. 30b

¹³⁰ por. K. 30c

¹³¹ S. 16a

¹³² por. S. 75b,c

z zarządzania dziełami. *„Siostry pracujące w instytucji poza Zgromadzeniem, informują ogólnie lecz regularnie Siostrę Służebną, w jaki sposób rozporządzają dobrami powierzonymi ich trosce”*.¹³³

Jeśli chodzi o dary otrzymane dla Ubogich, Siostry mogą je przyjmować w porozumieniu z Siostrą Służebną a następnie *„używać ich przy współodpowiedzialności wspólnoty”*¹³⁴, zgodnie z intencją ofiarodawców.

Założyciele zachęcają Siostry do kontemplacji Najświętszej Dziewicy, Służebnicy pokornej i wiernej wobec planów Ojca, wzoru serc ubogich.¹³⁵

Posłuszeństwo

Posłuszeństwo Sióstr Miłosierdzia jest zakorzenione w posłuszeństwie Chrystusa. Za Jego przykładem i pod natchnieniem Ducha Świętego, Siostry ofiarują Bogu swoją wolność i przeżywają posłuszeństwo poprzez okazywanie uległości swoim Przełożonym (pośrednictwo ludzkie). Przez ten ślub, Siostry w duchu wiary okazują posłuszeństwo swoim Przełożonym, zgodnie z Konstytucjami i Statutami.¹³⁶

Siostra Służebna jest wezwana, by w postawie posłuszeństwa i służby animować i kierować Wspólnotą. Aby to osiągnąć, pobudza do refleksji i stwarza okazję do dialogu ze wszystkimi Siostrami.

¹³³ K. 95c

¹³⁴ S. 16b

¹³⁵ por. K. 15b

¹³⁶ por. K. 31a

Wraz z Siostrami szuka Woli Bożej. *„Dla zachowania posłuszeństwa potrzeba nam łaski Boga, potrzeba zaangażowania ze strony Pana Boga”*.¹³⁷ W duchu wiary i po uprzednim rozeznaniu, wszystkie Siostry zobowiązują się do odpowiedzi na wezwania Kościoła, Zgromadzenia i na wezwania Ubogich w *„ich wspólnej misji”*.¹³⁸

Głębokie zrozumienie posłuszeństwa, które kieruje całym życiem Służebnic Ubogich, konkretyzuje się w kilku praktykach, takich jak: komunikacja z Przełożonymi, konsultacja i wzajemne informowanie się, prośzenie o pozwolenie, zdawanie sprawy...

Podobnie Siostra Służebna wraz z Siostrami, dojrzałe pod względem ludzkim i duchowym, jak również w wierności Konstytucjom, żyje zobowiązaniami zawartymi w Projekcie wspólnotowym.

Siostra Służebna i Siostry kontemplują Dziewicę Maryję, Matkę Chrystusa, niewiastę posłuszną i wierną aż po krzyż.

6.2 Rozeznanie ewangeliczne

W prostej i szczerzej rozmowie, Siostra Służebna zasięga opinii Sióstr co do decyzji, które ma podjąć, a które Wspólnota ma wypełnić.

„...Jednakże władza nie może ignorować faktu, że wspólnota jest uprzywilejowanym miejscem rozpoznawania i przyjęcia Woli Bożej... rozpoznawanie jest jednym z najważniejszych momentów braterstwa konsekrowanego, kiedy ze szczególną wyrazistością ukazuje zarówno centralność Boga jako osta-

¹³⁷ Święty Wincenty, 19 grudnia 1659, O posłuszeństwie, XII, 427

¹³⁸ K. 82a

*tecznego celu..., jak też odpowiedzialność i wkład każdego w wędrowkę wszystkich ku prawdzie”.*¹³⁹

Rada Domowa

Siostra Służebna wspomagana jest przez Radę Domową składającą się z całej Wspólnoty dla rozeznawania i przygotowania decyzji, którą musi podjąć w określonych sprawach.¹⁴⁰

Celem Rady Domowej jest pomoc Siostrze Służebnej w jej roli animacji i administracji dobrami doczesnymi Wspólnoty lokalnej.

We Wspólnocie składającej się z większej liczby Sióstr, Siostra Służebna może mieć do pomocy Radę Domową mniejszą, której członkinie są mianowane przez nią samą, po uprzedniej konsultacji każdej Siostry Wspólnoty. Wiadomość o nominacji jest przekazana Wizytatorce. Rada Domowa jest mianowana na określony czas, nie dłuższy niż mandat Siostry Służebnej.¹⁴¹

Po konsultacji Wspólnoty, Siostra Służebna mianuje Sekretarkę Rady Domowej. W przypadku Rady Domowej mniejszej, Sekretarka mianowana jest spośród członków tej Rady.

¹³⁹ Postługa władzy i posłuszeństwo, 20e

¹⁴⁰ por. K. 82f

¹⁴¹ por. S. 66c

Przygotowanie i przebieg posiedzeń Rady

Podobnie jak w przypadku innych spotkań Wspólnoty, posiedzenie Rady Domowej powinno być dobrze przygotowane przez Siostrę Służebną, z podaniem na piśmie planu Rady, który przekaże członkiniom Rady Domowej przynajmniej dzień wcześniej.

Wszystkie Siostry powinny mieć okazję wypowiedzenia się: wyrażają one swoją opinię, przedstawiają propozycję, a Siostra Służebna podejmuje decyzję. Jeśli jakaś sprawa potrzebuje większej ilości informacji lub dłuższego czasu rozeznania, to wówczas, Siostra Służebna może przesunąć ją do rozpatrzenia na inne posiedzenie.

Po spotkaniu Rady Domowej, Siostra Sekretarka redaguje sprawozdanie, które powinno być zatwierdzone przez Radę na początku następnego posiedzenia.

W przypadku Rady Domowej mniejszej, Siostra Służebna będzie uważna, aby przed spotkaniem Rady przeprowadzić konsultację wszystkich Sióstr, a następnie poinformować je o podjętych decyzjach.

Sprawy do omówienia:

a. Odnośnie Wspólnoty:

- administracja dobrami Wspólnoty lokalnej,
- opracowanie budżetu, uzasadnianie wydatków, itd.,
- koordynacja posług podejmowanych przez Wspólnotę,
- remonty i utrzymanie budynków.

Jeśli w skład Rady Domowej wchodzi cała Wspólnota, wówczas można poruszać wszystkie kwestie dotyczące organizacji wspólnotowej:

- kalendarz i rozkład różnych zajęć Wspólnoty,
- uczestniczenie w rekolekcjach, w miesięcznych dniach skupienia i modlitwy,
- sesje formacyjne...,
- planowanie terminów odwiedzin w rodzinie, biorąc pod uwagę częstotliwość i czas trwania ustalony na płaszczyźnie prowincjalnej¹⁴²,
- przyjmowanie darów dla Ubogich i ich używanie¹⁴³,
- inne działania Wspólnoty.

b. Odnośnie dzieła:

- funkcjonowanie dzieła,
- remonty i utrzymanie budynków,
- zarządzanie personelem, umowy, rozkład zajęć,
- administracja dobrami przeznaczonymi na funkcjonowanie dzieła,
- opracowanie budżetu, uzasadnianie wydatków, itd.,
- inne sprawy (wincentyńska animacja dzieła, kwestie prawne...)

Zalecane jest, by Rada Domowa spotykała się przynajmniej dwa razy w roku.

Sprawy osobiste nie są omawiane na spotkaniu Rady Domowej.

¹⁴² por. S. 23b

¹⁴³ por. S. 16b

6.3 Administracja dóbr doczesnych

Siostra Służebna jest odpowiedzialna za dobra Wspólnoty lokalnej, którymi zarządza się w duchu ewangelicznym i zgodnie z wymogami ubóstwa w Zgromadzeniu, jak również ze wskazaniem prowincjalnymi. Z tego zarządzania Siostra Służebna zdaje sprawę Wizytatorce. Nie może ona rozporządzać majątkiem domu według własnego uznania, powinna prosić Wizytatorkę o pozwolenie na wszelkie alienacje lub na inne ważne przedsięwzięcia.

W administracji i zarządzaniu, Siostra Służebna wspomagana jest przez Ekonomkę Prowincjalną¹⁴⁴ i w miarę możliwości przez Ekonomkę lokalną.

Ekonomka lokalna pełni swoje funkcje w porozumieniu z Siostrą Służebną. Przedstawia jej miesięczne sprawozdanie dochodów i wydatków a także bilans na koniec roku.

Jeśli chodzi o wydatki Wspólnoty, Ekonomka powinna wiernie trzymać się określonego budżetu. W razie nieprzewidzianych wydatków, informuje Siostrę Służebną.

Każda Wspólnota posiada swoją administrację, budżet i rachunki, oddzielnie od rachunków prowadzonego dzieła.

Jeśli Wspólnota lokalna odpowiedzialna jest za dzieło, Siostra Służebna w porozumieniu z Wizytatorką, może powierzyć jego administrację Ekonomce lokalnej lub osobie świeckiej.

¹⁴⁴ por. Przewodnik dla Ekonomki Prowincjalnej, str. 19

Siostra Służebna odpowiedzialna jest za przechowywanie dokumentów dotyczących dóbr doczesnych (umowy, ubezpieczenia, tytuły własności) i wszystkiego, co powinno być zachowane. Co najmniej raz w roku, sporządza inwentaryzację, zgodnie ze wskazaniem prowincjalnymi.

W przypadku zamknięcia Wspólnoty, Siostra Służebna przekazuje Wizytatorce:

- książki Wspólnoty,
- księgi rachunkowe Wspólnoty,
- pieniądze i przedmioty wartościowe,
- dokumenty i rejestry dotyczące personelu zatrudnionego przez Wspólnotę,
- tytuły własności, polisy ubezpieczeniowe, itd.
- archiwa Wspólnoty lokalnej.

W zależności od aktualnej inwentaryzacji, Wizytatorka udziela koniecznego pozwolenia na miejsce przeznaczenia dóbr należących do Wspólnoty lokalnej.

Jeśli organizacja, która przejmuje dzieło po Siostrach Miłosierdzia posiada pozwolenie od biskupa na zatrzymanie kaplicy, można pozostawić do jej dyspozycji to, co jest potrzebne do sprawowania liturgii. Siostra Służebna prześle Wizytatorce listę pozostawionych przedmiotów.

Wspólnie,
Siostra Służebna i Siostry,
usiłują żyć radykalizmem ewangelicznym.

VII. PRZYNALEŻNOŚĆ DO KOŚCIOŁA I DO ZGROMADZENIA

**Wraz ze Wspólnotą, Siostra Służebna
wezwana jest do udziału w misji Kościoła,
zgodnie z charyzmatem Zgromadzenia.**

„Wspólnota lokalna jako żywa komórka Kościoła, uobecnia Zgromadzenie tam, gdzie każda Siostra Miłosierdzia razem ze swymi Siostrami, realizuje powołanie.”¹⁴⁵

7.1 Udział w misji Kościoła

Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia posłane jest przez Kościół, aby być świadkiem miłości Boga względem Ubogich. Jednocześnie od Kościoła otrzymuje ono bogactwo Chrystusa, by pozostać w wierności charyzmatowi.¹⁴⁶

Siostra Służebna i Siostry zachowują postawę dziecięcej czci wobec Namiestnika Chrystusa, są uważne na jego pouczenia a zwłaszcza na jego wezwania na rzecz Ubogich.¹⁴⁷

Starają się poznawać i pogłębiać dokumenty i wskazania Kościoła. W celu lepszego zrozumienia sytuacji socjokulturowych i problemów etycznych, przed którymi stają, Siostry studiują nauczanie Kościoła.

¹⁴⁵ K. 81

¹⁴⁶ por. K. 1

¹⁴⁷ por. K. 60

Siostry są wierne wskazaniom Kościoła diecezjalnego odnośnie różnych dzieł i utrzymują dobre relacje z proboszczem, z księżmi z parafii, z zakonnikami jak również z wszystkimi członkami ruchów chrześcijańskich.

„Współpracują z duszpasterstwem lokalnym i podejmują wszelki możliwy trud”¹⁴⁸ w wierności swojemu specyficznemu charyzmatowi.

7.2 Przynależność do Zgromadzenia

Dla pogłębienia przynależności do Zgromadzenia, Siostra Służebna i Siostry powinny podtrzymywać płomień charyzmatu, przeżywać powołanie i misję zgodnie z duchem Założycieli, z prostotą, pokorą i miłością.

Każda Siostra Miłosierdzia działa zawsze w imieniu Zgromadzenia. Jest odpowiedzialna za uczynienie go widocznym i pamięta, że poprzez swoje działanie angażuje całe Zgromadzenie.

„Wspólnotowe świadectwo ukazuje odwieczną wartość jedności, jako daru, pozostawionego nam przez Pana Jezusa. Jest to szczególnie widoczne we wspólnotach międzynarodowych i międzykulturowych, które domagają się wysokich poziomów otwartości i dialogu.”¹⁴⁹

Siostra Służebna i Siostry umacniają swoją przynależność do Zgromadzenia poprzez modlitwę, przez to wszystko, co przyczynia się do jedności, a także poprzez zawsze odnawiane dostosowywanie się do nauczania Świętego Wincentego i Świętej Ludwiki oraz poprzez obchodzenie świąt świętych i błogosławionych Rodziny Wincentyńskiej...

¹⁴⁸ S. 9b

¹⁴⁹ Posługa władzy i posłuszeństwo, 19

Siostry doceniają listy Przełożonych i wszystkie ich wskazania. Interesują się wydarzeniami Zgromadzenia i są uważne na wszelkie informacje, publikacje..., które pomagają im w nabyciu szerszego spojrzenia.

W tej samej perspektywie ożywiają misyjny wymiar i okazują swoją dyspozycyjność na wezwania Zgromadzenia, aby odpowiedzieć na pilne potrzeby Ubogich. Wymaga to odwagi, pozostawienia zabezpieczeń tego „co jest już znane”, aby iść dalej. Siostry powinny być gotowe do podjęcia nauki innego języka.

Różne możliwości komunikacji pomagają Siostrze Służebnej w wyrażaniu wobec Przełożonych swojej wierności względem Zgromadzenia (zobacz załączniki, str. 75-76).

Każda Siostra posiada wolność nawiązywania relacji z Przełożonymi. W tym względzie, Siostra Służebna zachowuje postawę pełną szacunku, delikatności i dyskrecji wobec swoich Sióstr.

7.3 Relacje w Prowincji

Z Wizytatorką, z Radnymi, z Dyrektorem Prowincjalnym

Siostra Służebna utrzymuje dobre relacje z Wizytatorką. Współpracuje z nią i na bieżąco informuje ją o sprawach Wspólnoty i powierzonych jej dziełach.

Zwykle, Siostra Służebna spotyka się z Wizytatorką w czasie rekolekcji rocznych, przy okazji proszenia o Renowację oraz podczas wizyty regularnej, a także za każdym razem, gdy zaistnieje jakaś ważna sprawa, ze strony Wizytatorki lub jej samej.

Utrzymuje, relacje szacunku i zaufania z Radnymi i Dyrektorem Prowincjalnym.

Wizytacje regularne i duszpasterskie

Wizytacja regularna Wspólnot lokalnych, przeprowadzana przez Wizytatorkę lub delegowaną Radną, jest dla Sióstr okazją, by na nowo odczytać swoje życie apostołskie, duchowe i wspólnotowe.¹⁵⁰ Jest to również czas dziękczynienia i wskazania koniecznych punktów nawrócenia, które należy podjąć dla ożywienia powołania i misji.

Siostra Służebna i Siostry doceniają wizyty regularne i inne wizyty Wizytatorki, Dyrektora Prowincjalnego lub Radnych Prowincjanych.

Celem wizytacji duszpasterskiej Dyrektora Prowincjalnego jest animacja duchowa, liturgiczna, eklezjalna i wincentyńska.¹⁵¹ Może ona być również okazją do podjęcia refleksji nad nauczaniem Założycieli i dokumentami Kościoła.

Wizytacje te są przygotowywane na modlitwie i refleksji, a przeżywane są w duchu wiary i prawdy.

Siostra Służebna zatroszczy się o odczytanie wraz z Siostrami wskazań otrzymanych po tych wizytacjach.

Informacje

Właściwy przekaz informacji przyczynia się do dobrego siostrzanego klimatu, wzmacnia zaangażowanie apostołskie, pomaga wyjaśnić różne sprawy.

¹⁵⁰ por. K. 73f; S. 54f

¹⁵¹ por. K. 75b; Dyrektorium dla Dyrektora Prowincjalnego, nr 31-38

Siostra Służebna informuje Wizytatorkę o wydarzeniach z życia Wspólnoty i troszczy się o przekazanie wszystkim Siostrom otrzymanych informacji.

Spotkania prowincjalne

Siostra Służebna zachęca Siostry do uczestniczenia w różnych spotkaniach organizowanych przez Wizytatorkę i jej Radę. Wraz z Siostrami planuje zastępstwa, tak, aby zapewniona była służba Ubogim.

Spotkania te sprzyjają umocnieniu przynależności do Zgromadzenia, formacji, wzajemnemu poznaniu się Sióstr, przyczyniają się również do lepszej służby Ubogim.

Dyspozycyjność

Siostra Służebna, w duchu wiary i przyłgnięcia do Woli Bożej, jest zawsze dyspozycyjna na wezwania Wizytatorki.

W podobny sposób, pomaga ona Siostrom w byciu dyspozycyjnymi, nie tylko we Wspólnocie lokalnej, ale też wobec potrzeb całego Zgromadzenia i Prowincji, czy to, jeśli chodzi o nominację, czy też udział w jakiejś komisji lub w innych rodzajach posług.

Wszystkie, przyjmują na siebie odpowiedzialność za płynące stąd konsekwencje (zastępstwa, zmiana zajęć, itd.).

Uczestniczenie

W duchu jedności, Siostra Służebna zachęca każdą Siostrę Wspólnoty do uczestniczenia w zarządzie prowincjalnym, zgodnie z Konstytucjami i Statutami.¹⁵²

Zgodnie ze wskazaniami Wizytatorki, Siostra Służebna pomaga Siostronom w przeżywaniu czasu konsultacji prowincjalnych, w duchu wiary, dyskrecji i rozwagi, poszukując Woli Boga. Z tego względu należy powstrzymać się od wszelkiego, wprost lub pośrednio, zabiegania o poparcie jakiejś Siostry.

Zachęca Siostry do aktywnego uczestniczenia w opracowaniu Projektu prowincjanego i Norm prowincjalnych, kierując się wskazaniami Wizytatorki.¹⁵³

7.4 Konwent Domowy

Zgodnie ze wskazaniami Zgromadzenia, Konwent Domowy odbywa się w każdej Wspólnocie lokalnej ustanowionej zgodnie z prawem. Jest on przygotowaniem Konwentu Prowincjalnego.

Wszystkie Siostry, przygotowują się do przeżycia Konwentu Domowego, w duchu wiary i jedności. Siostra Służebna zwołuje go i mu przewodniczy, zgodnie ze wskazaniami Dyrektorium.¹⁵⁴

¹⁵² por. K. 63a

¹⁵³ por. K. 63c; S. 61; S. 62

¹⁵⁴ por. K. 85a, b, d; S. 65a, S. 69

Siostra Służebna czuwa, aby wszystkie Siostry mogły być obecne we Wspólnocie w przewidzianym i ustalonym terminie na posiedzenie Konwentu. Niezbędne jest, aby zaplanować kilka spotkań Konwentu Domowego, aby odpowiednio przeanalizować dokumenty przesłane przez Zgromadzenie i przez Prowincję.

W przypadku, gdy ma powierzony sobie „aneks”, Siostra Służebna czuwa, aby Siostry do niego należące uczestniczyły we wszystkich posiedzeniach Konwentu Domowego.¹⁵⁵

Sekretarka redaguje protokoły z posiedzeń Konwentu Domowego, które powinny być zaaprobowane przez wszystkie członkinie Konwentu. Siostra Służebna przekazuje je Wizytatorce wraz ze wszystkimi wymaganymi dokumentami, zgodnie ze wskazaniem Dyrektorium i innymi otrzymanymi wskazówkami.

Wspólnie,
Siostra Służebna i Siostry,
zobowiązują się przeżywać przynależność do Zgromadzenia,
w Kościele i w świecie.

¹⁵⁵ por. S. 65a

ZAŁĄCZNIKI

KORESPONDENCJA I KOMUNIKACJA

Korespondencja i inne rodzaje komunikacji są wyrazem jedności z całym Zgromadzeniem.

- ❖ Na płaszczyźnie generalnej, Siostra Służebna pisze:
 - do Przełożonego Generalnego i do Dyrektora Generalnego
 - z okazji ich imienin,
 - na Święta Bożego Narodzenia
 - do Przełożonej Generalnej:
 - na 15 sierpnia,
 - na Święta Bożego Narodzenia,
 - dołączając swój list do listu Siostry w czwartym roku powołania.
- ❖ Na płaszczyźnie prowincjalnej, Siostra Służebna pisze do Wizytatorki:
 - W ramach tego, co wynika z Konstytucji i Statutów:
 - gdy przedstawia Postulantkę,
 - gdy dołącza swój list do listu Siostry w czwartym roku powołania,
 - gdy przesyła opinię o Siostrze, która prosi o złożenie ślubów po raz pierwszy,
 - gdy przedstawia prośbę o Renowację, dołączając imienną listę Sióstr, a także coroczną prośbę o odnowienie pozwoleń w kwestii ubóstwa w tym, co dotyczy dóbr Wspólnoty.

- W celu proszenia o pozwolenia:
 - w sprawie podróży biorąc pod uwagę wskazania prowincjalne,
 - na szczególne rodzaje leczenia,
 - na wydatki przekraczające sumę, na którą ma pozwolenie.

- Siostra Służebna niezwłocznie informuje telefonicznie lub pocztą elektroniczną:
 - jeśli Siostra złożyła śluby po raz pierwszy „in articulo mortis”,
 - jeśli Siostra nie odnowiła ślubów,
 - w przypadku nielegalnego odejścia Siostry,
 - o innych ważnych sytuacjach (poważna choroba, śmierć Siostry, itd.).

Uwaga: Do każdego dokumentu, wysłanego przez Siostrę Służebną do Wizytatorki, powinien być dołączony list, którego kopia zostaje we Wspólnocie lokalnej.

- Siostra Służebna pisze do Dyrektora Prowincjalnego:
 - z okazji jego imienin,
 - na Święta Bożego Narodzenia,
 - w sprawie pozwoleń odnośnie ubóstwa, dotyczącego dóbr osobistych.

- ❖ W tym, co dotyczy korespondencji z władzami kościelnymi i państwowymi, Siostra Służebna postępuje zgodnie ze wskazaniami Wizytatorki.

WZORY DOKUMENTÓW

OPINIA COROCZNA (zobacz str. 35-36) (dla Sióstr do dziesięciu lat powołania)

Prowincja:

Siostra (nazwisko i imiona):

Imię w Zgromadzeniu:

Data i miejsce urodzenia:

Narodowość:

Data powołania:

Nazwa domu:

Adres:

INFORMACJA ZA ROK 20....

Wykształcenie: (dyplomy, świadectwa).....

Zajęcia (posługa).....

Stan zdrowia (choroby, operacje, stan zwykły)

.....

*„Duch waszego Zgromadzenia, moje Siostry, polega na miłości
Pana Naszego, na miłości Ubogich, miłości między wami, na
pokorze i prostocie.”*

(Św. Wincenty, 09.02.1653)

- I - Aspekty pozytywne wzrastania Siostry w duchu Zgromadzenia
(życie duchowe, życie wspólnotowe, służba...)
- II - Główne trudności
- III - Ewentualne uwagi

Podpis Siostry Służebnej:

Podpis Siostry:

OPINIA CO PIĘĆ LAT (Statut 64b)

Prowincja:

Rok 20....

Siostra:

Wspólnota lokalna:

Data urodzenia:

Data powołania:

Formacja zdobyta na przestrzeni ostatnich 5 lat:

Stan zdrowia (operacje, choroby):

Aspekty pozytywne wzrastania Siostry w duchu Zgromadzenia (życie duchowe, życie wspólnotowe, służba...)

Główne trudności:

Ewentualne uwagi:

Podpis Siostry Służebnej:

Podpis Siostry:

ARCHIWA WSPÓLNOTY LOKALNEJ

Archiwa zawierają ważne dokumenty Wspólnoty lokalnej i dzieła.

Siostra Służebna odpowiedzialna jest za ich przechowywanie. Dzieła powinny mieć swoje własne archiwa. Wizytatorka lub archiwistka prowincjalna, udziela wskazań odnośnie ich klasyfikacji i używania.

Archiwa te zawierają:

- Akta założenia domu:
 - historyczne
 - ważne etapy: rozwój dzieł, przekształcenia,
 - zamknięcie, ponowne otwarcie...

- Akta wspólnotowe:
 - dokumenty dotyczące Sióstr (kopia dowodu tożsamości, ubezpieczenie, testament...)
 - lista Sióstr i następujących po sobie Sióstr Służebnych,
 - listy i cyrkularze Przełożonych,
 - kopia listów i dokumentów wysłanych do Wizytatorki,
 - Projekt wspólnotowy i jego rewizje,
 - rejestr posiedzeń Rady Domowej,
 - rejestr wizytacji regularnych i duszpasterskich,
 - sprawozdania z Konwentów Domowych.

- Akta wspólnotowe spraw ekonomicznych:
 - dokumentacja remontów,
 - różne pozwolenia – szczególne przypadki,

- korespondencja administracyjna,
- kopia listów wysłanych do Wizytatorki dotyczących spraw ekonomicznych,
- księga rachunkowa,
- inwentarze.

— Akta prawne, takie jak:

- tytuł własności,
- rejestr płynności personelu świeckiego,
- listy płac personelu świeckiego.

Teksty do refleksji

ZALECENIA ZAŁOŻYCIELI

⇒ Duch wiary

■ „Moje Siostry, macie być jeszcze równe i we wszystkim sobie podobne. Reguła chce jednak, jeżeli razem są dwie albo trzy, by jedna była mianowana Siostrą Służebną; należy jej się poddać pokornie i z dobrego serca, upatrując ją w Bogu, a Boga w niej. Przyjdzie wam łatwo poddać się, jeżeli zastanowicie się, że ona przedstawia wam obecność Bożą i jeżeli zapatrujecie się na nią w Bogu, bo zrządzeniem Boskiej Opatrzności jesteście razem, a skutkiem tego powinnyście ją szanować. Ze swej strony Siostra Służebna powinna się strzec, by nie postępować ze swoją Siostrą z władzą i rozkazywaniem, ale ze słodyczą, pamiętając, że miłość jest łagodna, łaskawa, cierpliwa i wszystko znosi. Nie znaczyłyby to być prawdziwą Siostrą Miłosierdzia, jeżeliby nie naśladowała swej matki, miłości.”

(Święty Wincenty, 14 czerwca 1643, Tłumaczenie Regulaminu, IX, 122-123).

⇒ Pokora i szacunek

■ „Myślę, przede wszystkim, by sprawy szły dobrze, że powinny tak żyć ze sobą, by nie można było odróżnić, która jest towarzyszką, a która Siostrą Służebną. Służebna nie powinna starać się okazywać pierwsza, lepiej się ubierać, powinna iść na równi z nimi. Niech idą zawsze tak, jak się znajdują, w ten sposób raz jedna, raz druga pójdzie naprzód a ludzie na zewnątrz nigdy nie zauważą, która jest pierwsza.

Jedna dla drugiej powinna mieć wielki szacunek. Dlatego Siostra Służebna powinna być przekonaną, że jej Siostra jest daleko od niej lepszą i odpowiedniejszą na miejsce, które one zajmuje. Moje Córki, trzeba dojść

do tego przekonania: sądzić zawsze, że ktoś drugi jest daleko więcej wart niż my. I nie ma człowieka dobrze urobionego, któryby tak nie myślał; nie jest to człowiek urobiony duchowo, który nie sądzi, że on jest najgorszym z ludzi na świecie i każdy inny jest więcej wart od niego. Wierście mi, moje córki, jeśli nie jesteśmy w ten sposób przekonani o nas samych, jesteśmy w wielkim niebezpieczeństwie; mówię wam to, moje Córki, od chwili, kiedy jakaś Siostra wyobrazi sobie, że ona jest godniejszą od swej Siostry, niczym jest od tej chwili w oczach Boga a jej Siostra chociaż jest niedoskonałą, jest od niej więcej warta. Jeśli któraś sądzi, że ona ma inną postawę, inną powierzchowność, innego ducha, to duch pychy, który się wcisnął do niej, duch szatański, duch piekła, bo pycha jest przyczyną piekła.

Nigdy nie mówcie: „Ta Siostra jest gniewliwa, złego humoru, bez cnoty”. O, moje Córki, kiedy wam to przyjdzie na myśl, rzućcie wzrok na same siebie a zaraz powiecie: „Mój Boże, ona jest daleko lepsza ode mnie, ja nie potrafię uczynić niczego wartościowego, potrafię tylko wszystko zepsuć; nie pojmuję jak mnie mogą inni znosić”. Oto, moje Córki, do czego trzeba dojść: nie wystarczy tak mówić, trzeba mieć takie wewnętrzne przekonanie; bo powtarzam wam to jeszcze raz, człowiek naprawdę dobry nie może inaczej zapatrywać się na siebie wobec Boga, jak tylko, że on jest najgorszym człowiekiem na świecie. W ten sposób, moje Córki, Siostra Służebna powinna zawsze myśleć, że jej Siostra towarzyszka jest więcej warta od niej i jest daleko odpowiedniejszą, by zająć jej miejsce. By sprawy dobrze urządzić, nie ma ani jednej Siostry Służebnej, która by nie powinna prosić o zmianę i to przynajmniej raz na sześć miesięcy.” (Święty Wincenty, 2 lutego 1647, O odnoszeniu się wzajemnym Sióstr oraz do osób na zewnątrz, X, 302-303).

⇒ Wzajemne znoszenie się

■ „Trzecia rzecz, moje drogie Siostry, zalecam wam to nade wszystko, to znoszenie jedna drugiej; moje Siostry, tak wielkie znoszenie się. Nie

bądźcie nigdy powodem niezadowolenia jedna dla drugiej, moje Siostry, nigdy; i dlatego ustępujcie jedna drugiej, pytajcie o radę jedna drugą. Służebna powinna pytać o radę swą Siostrę: „Moja Siostrze, czy pójdziemy tam? Czy to zrobimy?” Jeśli Siostra odpowie: „Moja Siostrze, zdaje mi się, że tak byłoby dobrze”, tak postępujcie.

Ale, powiecie mi, czy Siostra Służebna powinna pytać o radę i ustępować swojej Siostrze? Tak, powinna, tak, należy by tak postępowała, powinna ustępować we wszystkim i powinna być najpokorniejszą, powinna być jednak stanowczą, jeżeliby Siostra chciała czegoś przeciwnego Bogu i Regułom; powinna być stanowczą. Siostra również nie powinna niczego robić, czego by nie powiedziała swej Siostrze i powinna ją bardzo szanować.

Znoście się więc, moje drogie Siostry, jeżeliby zaszło coś małego między wami, bo to się zdarzy. Oddajcie się od tej chwili Bogu w tej intencji, bo nie ma nikogo, kto by nie popełnił jakiegoś błędu. To, co nam będzie się wydawało wadą u naszej Siostry, nie będzie nią zawsze. Często my właśnie nie jesteśmy w dobrym usposobieniu, by uznać to, co robi nasza Siostra; rzecz nie jest taka, jakbyśmy chcieli, gniewamy się. Moje Siostry, nie dziwmy się, że z trudem znosimy innych, bo my samych siebie nie umiemy znosić. Co nam się dziś podoba, jutro nam się nie podoba; nigdy nie jesteśmy w tym samym stanie; chcemy czegoś, a później nie chcemy. Nie podobamy się sobie samym. Ach! Moje Siostry, jeśli zajdzie coś przykrego, usprawiedliwiajcie jedna drugą i pomyślcie: „To z tego powodu, że nie jestem w dobrym humorze. To nie stąd pochodzi, by moja Siostra źle postąpiła; to z mojej winy, bo nie jestem pokorną i sama siebie nie umiem znosić.”

Wreszcie, moje Siostry, jeżeli dałybyście sobie jakiś powód do niezadowolenia, czym prędzej przepaszajcie się za to; obie na

kolanach mówcie: „Mój Boże! Moja Siostrze, dałam ci powód do niezadowolenia; proszę cię za to o przebaczenie.” Siostra powinna odpowiedzieć: „Ach! Moja Siostrze, to ja ciebie przepraszam.” W ten sposób postępując, zachowacie jedność między wami. Nie omieszkajcie tak czynić, moje Córki, proszę was.” (Święty Wincenty, 22 października 1650, Do Sióstr wysłanych na Prowincję. IX, 531-32).

⇒ **Święty Wincenty zwraca się do pewnego Przełożonego**

Prowadzić ludzi do Boga

■ „Księżę, czy myśli Ksiądz nad tym, jak wielkim zajęciem jest kierowanie duszami, do czego Bóg Księdza wzywa? Była to praca, jakiej oddawał się Syn Boży na ziemi. Proszę Księdza, jest rzeczą pewną, że ludzkie zabiegi na nic się tu nie zdadzą, nie jest to bowiem sprawa ludzka, ale dzieło Boga; trzeba, byśmy pracowali w zjednoczeniu z Nim, a On w jedności z nami. Księżę, trzeba zatem wyzbyć się samego siebie i przyoblec w Jezusa Chrystusa...

Jeśli Przełożony jest wypełniony Bogiem, jeśli jest do głębi przejęty zasadami Jezusa Chrystusa, każde jego słowo będzie owocować. Promieniowanie jego cnoty posłuży zbudowaniu, a wszystkie poszczególne czynności będą mieć wartość zbawiennych rad, co sprowadzi dobro na tych, którzy się z nimi zapoznają.

Proszę Księdza, aby to osiągnąć, trzeba, by wpierw Jezus Chrystus odcisnął na Księdzu swoje znamię i swój charakter.

Nasz Pan odcisnął w nas swój charakter i udzielił nam przez to – żeby się tak wyrazić – żywotności Swego ducha i Swej łaski, a będąc zrośnięci z Nim jak winna latorośl ze szczepem, będziemy robić to samo, co On robił na ziemi. Chcę przez to powiedzieć, że spełniać będziemy Boskie czynności i podobnie jak Święty Paweł – przejęci tym duchem – będziemy wydawać na świat dzieci Jezusa Chrystusa.

Modlitwa

Zdobycie głębokiej więzi z Jezusem Chrystusem podczas modlitwy jest sprawą o niezwykłej doniosłości, więc do modlitwy trzeba się przykładać z wielką rzetelnością. Tam jest skarbiec, w którym znajdzie Ksiądz wskazania niezbędne dla wypełniania zadań, jakie na niego czekają...

Ponadto winien Ksiądz zwracać się do Boga na modlitwie w tym celu, by duszę swą utrzymać w stanie świętej bojaźni Boga i miłości do Niego. Potrzeba również, aby Ksiądz zwracał się ku modlitwie po to, żeby w niej prosić Pana Naszego w intencjach ludzi powierzonych kierownictwu Księdza...

Pokora

Inną rzeczą, którą Księdzu zalecam jest pokora Naszego Pana. Przede wszystkim niech się Ksiądz nie da uwieść pragnieniu, by manifestować swój status przełożonego lub mistrza. Co więcej, powinniśmy niezmiennie odnosić do Boga wszelkie dobro, jakie dzieje się poprzez nasze pośrednictwo. Odwrotnie, jeżeli zdarza się coś złego we Wspólnocie, należy to sobie przypisać.

Dlatego, niech Ksiądz odda się Bogu, by mówić w pokornym duchu Jezusa Chrystusa, uznając, że doktryna nie pochodzi od Księdza, ale jest nią Ewangelia. Niech Ksiądz naśladuje przede wszystkim prostotę...

Naśladowanie Naszego Pana

Inna sprawa, jaką Ksiądz powinien obdarzyć zupełnie nadzwyczajną uwagą – to powierzenie się bez zastrzeżeń kierownictwu Syna Bożego. Chcę przez to powiedzieć, że gdy nadejdzie pora działania, trzeba, by Ksiądz zatrzymał się przy refleksji: „Czy to, co zamierzam zrobić, zgadza się z zasadami Jezusa Chrystusa?” Jeśli Ksiądz będzie przeświadczony,

że tak, można wówczas powiedzieć: „Świetnie, zróbmy to!”; Jeśli zaś nie będzie się zgadzać, trzeba, aby Ksiądz powiedział: „Nawet palcem nie ruszę w tej sprawie.”

Ponadto, gdy nadarzy się okazja do podjęcia jakiegoś dobrego dzieła, proszę zapytać Syna Bożego: „Panie, gdybyś się znalazł na moim miejscu, jak zachowałbyś się w tej konkretnej sytuacji?” Proszę również zwrócić uwagę na to, by nie wynosić się w swoim zachowaniu...

Proszę nie tylko o to, aby sam Ksiądz był wierny w zachowaniu Reguł, ale też bardzo akuratywny w staraniach, by inni również je zachowywali. Kiedy tego zabraknie, wszystko inne będzie się źle układać. A ponieważ Ksiądz zajmuje jakby miejsce Jezusa Chrystusa, trzeba, aby Ksiądz był – za Jego wzorem – światłem, co świeci i ogrzewa... Dlatego też i Ksiądz ma być przepełniony łaską, światłem i dobrymi czynami, podobnie jak słońce bogactwem swego światła dzieli się z innymi ciałami niebieskimi...

...Powinien Ksiądz wiedzieć, że przełożony musi troszczyć się nie tylko o sprawy duchowe, ale również o rzeczy doczesne; ponieważ ci, którym przewodzi są z ciała i z ducha; trzeba zatem, aby dostrzegał potrzeby zarówno te, co do ciała jak i te, co do ducha i aby to czynił za przykładem Boga. Niech Ksiądz odda się Bogu, aby zapewnić troskę o dobra doczesne domu, do którego Ksiądz przybędzie. Proszę Naszego Pana, aby udzielił Księdzu Swojego błogosławieństwa...” (Święty Wincenty, Wskazania dla Antoine Durand, mianowanego Superiorem Seminarium w Agde, XI, 342 i nn).

⇒ **Postawa służebnicy**

■ „Nareszcie Boska Opatrzność pozwoliła nam zostawić naszą drogą Siostrę na jakiś czas, nie gniewajcie się na to, ponieważ taka w tym

była Najświętsza Wola Boga. Mam nadzieję, moja droga Siostrzo, że przyjmie Siostra ciężar, jaki Siostrze zostawiła, w wielkiej uległości ducha, ponieważ to Ksiądz Wincenty nakazał nam, by Siostrę tam zostawić. Niech Siostra wejdzie na nowo w ten urząd z pokorą i nieufnością względem siebie, pamiętając o nauce, jaką Syn Boży nam dał, nakazując, by uczyć się od Niego cichości i pokory serca. Niech Siostra podejmie ten urząd w Jego duchu, który kazał Mu mówić, że nie przyszedł na ten świat, aby Mu służyło, ale, aby służyć. Niech Siostra wsłuchuje się w to, co On mówi nam, że kto się unieży, będzie wywyższony, a ten, kto jest wielki, powinien stać się mniejszym, aby być wielkim przed Bogiem. Wreszcie, moja droga Siostrzo, będzie tak, jak z tym mułem, który musi dźwigać cały ciężar domu, kiedy Siostra będzie traktowała nasze Siostry z wielkim oddaniem i słodyczą, zakrywając często ich błędy, aby przedstawić sobie przed oczy swoje własne, upominając je z miłością za ich uchybienia, w odpowiednim czasie, nie mówiąc nigdy o specjalnym uczuciu dla nich, ale postępować z nimi tak, aby wszystkie wierzyły, że są kochane i przez Siostrę znoszone.” (Święta Ludwika, L. 125 bis, Do Sióstr w Angers, 9 września 1644 r., str. 117).

⇒ *Dążenie do doskonałości*

■ „Już dawno nie miałam radości napisania do ciebie, ale myślę, że otrzymałyście wiadomości od nas z listu, który posłałam do Siostry Mariill z Beauvais, a który zaadresowałam na Księdza Opata de Vaux, powiadamiając go o tym, że Ksiądz Wincenty postanowił posłać do waszej dzielnicy jednego z księży. Pragnę tego z całego serca, lecz przyznaję, że doznaję wielkiej przykrości na myśl, że wasza Wspólnota tak mało postępuje w doskonałości. Muszę szczerze wyznać, że zawsze, gdy będąc niezadowoloną z którejś z Sióstr, przyglądam się temu z bliska, by poznać przyczynę i dochodzę do wniosku, że dzieje

się to z mojej winy: albo przez brak serdeczności albo przez brak dawania Siostrom przykładu, jaki dawać powinnam. Trzeba wiedzieć, moja droga Siostró, że imię, które Opatrzność nam dała, imię Służebnych naszych Sióstr, zobowiązuje nas, byśmy były pierwszymi w praktyce prawdziwych i solidnych cnót: pokory, wzajemnego znoszenia się, pracy i doskonałości w zachowaniu naszych Reguł oraz praktyk Zgromadzenia. Powinniśmy być przekonane, że jesteśmy dłużniczkami wszystkich, zobowiązane do służenia, niosąc pomoc duchową i materialną naszym Siostrom. Niech roztropność pozwoli nam ufać naszym Siostrom odnośnie ich potrzeb i to bez czynienia jakiegokolwiek różnicy. Błagam Pana Naszego, aby wam użyczył tej umiejętności na Swoją chwałę i dla dobra naszych Sióstr...”

(Święta Ludwika, L. 523, Do najdroższej Siostry Cecylii, 12 maja 1657, 547).

⇒ **Posługa duchowej animacji**

■ „Nie wątpię, że masz dużo pracy i że troszczysz się o to, by pomagać naszym Siostrom w dążeniu do doskonałości. Proszę cię, informuj mnie zawsze o wszystkim. Pisz mi przede wszystkim, czy Siostry służąc poza domem, troszczą się o swoje życie wewnętrzne. Dla miłości Naszego Pana niech czuwają nad sobą, aby przewyciężały i poskramiały swe namiętności, odmawiając zmysłom tego, co obrażałoby Boga. Bez tego, jak ci wiadomo, działanie zewnętrzne, choćby to była służba Ubogim, nie może się podobać Bogu, ani zasługiwać na nagrodę, jeśli nie jest ono zjednoczone z działaniem Naszego Pana, który zawsze pracował ze względu na Boga, Swojego Ojca. Ponieważ sama zawsze to praktykujesz, moja droga Siostró, dlatego też doznajesz pokoju duszy, opierając się jedynie na swym Umiłowanym.”

(Święta Ludwika, L. 656, Do Jeanne Delacroix, 1660 r., str. 673).

■ „Proszę też, moja Siostrze, abyś udzielała uwag każdej Siostrze osobno, abyś była dla nich dobrym przykładem łagodności i uległości, pocieszała je w ich małych kłopotach z serdecznością i wyrozumiałością. Trzeba mieć wielką cierpliwość w podawaniu im drobnych środków a najbardziej w podzieleniu ich trosk, przedstawiając im powagę odwrócenia się od pełnienia Woli Boga, który nigdy nie zmienia Swoich planów. Trzeba również zauważyć, kiedy Siostry są zmęczone swoim urzędem, żeby je zmienić, nie czekając aż one same o to poproszą. Wreszcie trzeba dużo pobłażliwości w wielu rzeczach uprzedzając życzenia Sióstr nie okazując, że się o nich nie wie. Wiadomo, że urzędów nie powinno się wykonywać w sposób absolutny, ale z miłością a to, że jesteśmy Siostrami Służebnymi, pociąga za sobą wiele cierpień, tak duchowych jak i fizycznych; pomagajmy, jak tylko możemy naszym drogim Siostrze, które będą miały dosyć utrapień w znoszeniu niekiedy naszych nastrojów a innym razem wstrętu podsuwanego przez naturę i złego ducha. Proszę Pana Jezusa, aby był waszą mocą i pocieszeniem i w Jego miłości pozostają.” (Święta Ludwika, L. 290 bis, Do Siostry Cecylii Angiboust, 20 września 1650, str. 329).

⇒ **Słuchanie Sióstr**

■ „Siostra Służebna będzie się radziła swoich Sióstr... I tak, jak konieczną jest rzeczą, by Służebna uczyniła to idąc czasem za jej zdaniem, z serdecznością, słodyczą i prawdziwą pokorą w rzeczach mniej ważnych, tak konieczną jest rzeczą, by Siostra aptekarka uczyniła taki sam akt uległości, zgadzając się raczej zawsze ze zdaniem Siostry Służebnej, a to przyniesie chwałę Bogu i pożytek bliźnim.

Siostry będą zawsze żyły w wielkim zjednoczeniu, w wielkiej jedności bardzo się pilnując, by na skutek złych skłonności naszej zepsutej

natury, przyzwyczajęń, złych humorów nie prowadzić do rozbicia jedności. Pamiętać będą, że zawsze powinny czcić Trójkę świętą, która stworzyła porządek świata i utrzymuje go.”

(Święta Ludwika, A. 84, sposób opieki nad chorymi w Hôtel-Dieu w Saint Denis, 1645 r., str. 746).

DOKUMENTY KOŚCIOŁA

⇒ Dar komunii

- „Z daru komunii wypływa zadanie tworzenia braterstwa, to znaczy stawania się braćmi i siostrami w określonej wspólnocie, w której zostało się powołanym do wspólnego życia. Uczucie wdzięczności i zachwyty wobec rzeczywistości boskiej komunii, udzielanej słabym stworzeniom, rodzi przekonanie o potrzebie zaangażowania, aby tę rzeczywistość coraz pełniej ukazywać poprzez tworzenie wspólnot «pełnych wesela i Ducha Świętego»” (Dz 13, 52).
(Życie braterskie we wspólnocie, 11).

⇒ Życie braterskie w miłości

- „Osoby konsekrowane, które mocą tej miłości, rozlanej w sercach przez Ducha Świętego (por. Rz 5, 5), stały się „jednym duchem i jednym sercem” (por. Dz 4, 32), odczuwają wewnętrzną potrzebę oddania wszystkiego wspólnocie: dóbr materialnych i doświadczeń duchowych, talentów i pomysłów, a także ideałów apostoelskich i posługi miłosierdzia: „W życiu wspólnotowym moc Ducha Świętego, która jest udziałem jednego, przechodzi zarazem na wszystkich [...]Každy nie tylko sam korzysta z własnego daru, ale pomnaża go, udzielając go innym i cieszy się owocami cudzych darów jak własnymi.” (Vita consecrata, 42).

⇒ Wysiłek w tworzeniu wspólnoty braterskiej.

- „Powszechne jest przekonanie, że ewolucja, która dokonała się w ostatnich latach, przyczyniła się do dojrzałego rozwoju życia

braterskiego we wspólnocie. Klimat współżycia w wielu wspólnotach poprawił się: większą wagę przywiązuje się do aktywnego uczestnictwa wszystkich członków; dokonano się to przejście od życia wspólnotowego opartego zbyt mocno na obserwacji do życia uwzględniającego w większym stopniu potrzeby osób i znaczenie relacji międzyludzkich. Dążenie do tworzenia wspólnot mniej formalistycznych, mniej autorytatywnych, lecz bardziej braterskich i opartych na współuczestnictwie, uważa się za jeden z najbardziej widocznych owoców odnowy ostatnich lat.

Temu pozytywnemu rozwojowi groziło niekiedy zahamowanie z uwagi na pewną nieufność w stosunku do władzy.

Następstwem pragnienia większej więzi między zakonnikami i zrozumiałego sprzeciwu wobec struktur uznawanych za zbyt autorytatywne i sztywne było niezrozumienie istotnej roli władzy: niektórzy uważali, że jest ona w życiu wspólnotowym po prostu niepotrzebna, a inni ograniczali ją do zwykłego koordynowania inicjatyw członków. Stąd pewna liczba wspólnot postanowiła żyć bez przełożonego, inne natomiast podejmowały wszystkie decyzje kolegialnie.

W zjawisku tym kryje się niebezpieczeństwo, i to nie tylko hipotetyczne, rozbicia życia wspólnotowego na skutek nieuniknionego preferowania wyborów indywidualnych i równoczesnego osłabienia roli władzy, potrzebnej tak do wzrostu życia braterskiego we wspólnocie, jak też do duchowego postępu osoby konsekrowanej.

Z drugiej strony rezultaty tych doświadczeń prowadzą stopniowo do odkrycia potrzeby i roli przełożonego, w powiązaniu z całą tradycją życia zakonnego.

Chociaż powszechny klimat demokratyczny spowodował wzrost współodpowiedzialności i uczestnictwa wszystkich w podejmowaniu decyzji wewnątrz wspólnoty zakonnej, nie można jednak zapominać, że braterstwo jest nie tylko owocem ludzkich wysiłków, ale przede wszystkim darem Boga. Jest darem związanym z posłuszeństwem wobec Słowa Bożego, a wżyciu zakonnym – z posłuszeństwem wobec przełożonych, którzy przypominają to Słowo i odnoszą Je, zgodnie z duchem instytutu, do poszczególnych sytuacji.

„Prosimy was, bracia, abyście uznawali tych, którzy wśród was pracują, którzy przewodzą wam i w Panu nie zapominają. Ze względu na ich pracę otaczajcie ich szczególną miłością!” (1 Tes 5, 12-13). Wspólnota chrześcijańska nie jest anonimową grupą osób, od samego początku dano jej bowiem przewodników, którym – jak napomina Apostoł – należy się poważanie, szacunek i miłość”.
(Życie braterskie we wspólnotcie, 47-48).

⇒ **Władza w znaczeniu ewangelicznym jest zawsze służbą**

■ „Odnowa ostatnich lat obejmuje w sposób szczególny pewne aspekty władzy:

Władza duchowa

„Jeśli osoby konsekrowane poświęciła się wyłącznej służbie Bogu, władza ułatwia i podtrzymuje ich konsekrację. W pewnym sensie można ją widzieć jako «służebnicę sług Bożych». Pierwszorzędnym zadaniem przełożonego jest tworzyć razem z braćmi i siostrami «braterską wspólnotę, w której szuka się i miłuje przede wszystkim Boga. Musi to być zatem osoba o głębokim życiu duchowym, przekonana o prymacie wartości duchowych, zarówno w życiu osobistym, jak i w budowaniu życia braterskiego we wspólnotcie,

świadoma tego, że im bardziej wzrasta miłość Boga w sercach ludzkich, tym bardziej jednoczą się one między sobą.

Najważniejszym zadaniem przełożonego będzie zatem rozwijanie życia duchowego, wspólnotowego i apostołskiego swojej wspólnoty.

Władza źródłem jedności

Aby być źródłem jedności, władza musi tworzyć klimat sprzyjający wzajemnej wymianie i współodpowiedzialności, umożliwiać udział wszystkim w sprawach ich dotyczących, zachęcać braci do podejmowania odpowiedzialności za siebie i innych oraz do ich respektowania, «odnosząc się z szacunkiem do ich ludzkiej godności, popierać dobrowolne posłuszeństwo podwładnych», słuchać ich chętnie i popierać harmonijną współpracę mającą na uwadze dobro instytutu i Kościoła, prowadzić dialog i stwarzać okazje do spotkań, dodawać odwagi i nadziei w trudnych momentach, patrzeć w przyszłość i ukazywać nowe horyzonty posłannictwa. Władza powinna też starć się o utrzymanie równowagi pomiędzy różnymi aspektami życia wspólnotowego: modlitwą i pracą, apostołstwem i formacją, obowiązkami i odpoczynkiem. Przełożony czy przełożona dodają starań, aby dom zakonny nie był tylko miejscem pobytu, skupiskiem podmiotów, z których każdy prowadzi własne życie, ale „wspólnotą braterską w Chrystusie”.

Władza, która potrafi podjąć ostateczną decyzję i doprowadzić do jej realizacji

Rozznaczanie wspólnotowe jest działaniem bardzo użytecznym, lecz niełatwym i nieautomatycznym, wymaga bowiem kompetencji, mądrości duchowej i osobistego dystansu. Tam, gdzie jest praktykowane z wiarą i powagą, może stworzyć przełożonym optymalne

warunki do podjęcia niezbędnych decyzji, mających na celu dobro życia braterskiego i posłannictwa.

Po podjęciu decyzji, w sposób wskazany przez prawo instytutu, przełożony musi wykazać się wytrwałością i stanowczością, aby podjęte decyzje nie pozostały na papierze.

Koniecznym jest nadto, aby prawo instytutu w sposób dokładny ustaliło kompetencje wspólnoty, różnych rad, odpowiedzialnych za poszczególne sektory oraz przełożonego. Niejasność w tej dziedzinie jest źródłem zamieszania i konfliktów.

Także „plany wspólnotowe”, które pomagają uczestniczyć na różne sposoby w życiu wspólnoty i jej misji, powinny dobrze określać zadania i kompetencje władzy, oczywiście w duchu poszanowania konstytucji.

Braterska i zjednoczona wspólnota coraz bardziej powołana jest do stawiania się istotnym i wymownym elementem kontrkultury opartej na Ewangelii, solą ziemi i światłem świata.

I tak, na przykład w społeczności zachodniej, w której szerzy się indywidualizm, wspólnota zakonna winna być profetycznym znakiem możliwości i urzeczywistniania w Chrystusie ideałów braterstwa i solidarności, natomiast w kulturach zdominowanych przez tendencje do rządów autorytatywnych albo prymat zbiorowości nad jednostką, wspólnota winna dawać świadectwo szacunku dla osoby i troski o jej rozwój oraz wykonywania władzy zgodnie z Wolą Bożą.

Wspólnota zakonna, chociaż powinna zaakceptować kulturę miejsca, w którym się znajduje, musi jednak starać się oczyścić ją i wzbogacić solą i światłem Ewangelii, ukazując poprzez swoje życie braterskie we wspólnocie rzeczywistą syntezę tego, czym jest nie tylko ewangelizacja kultury, lecz także inkulturacja ewangelizująca i ewangelizacja inkulturowana.

Nie można także zapominać, że w całej tej delikatnej, bardzo złożonej i często bolesnej kwestii decydującą rolę odgrywa wiara, która pozwala zrozumieć zbawczą tajemnicę posłuszeństwa. Wiemy, że nieposłuszeństwo człowieka spowodowało rozkład rodziny ludzkiej, a posłuszeństwo Człowieka nowego zapoczątkowało jej odbudowę (por. Rz 5, 19). Dlatego też posłuszeństwo zawsze będzie głównym motorem wszelkiego życia rodzinnego”.

(Życie braterskie we wspólnocie, 50-53).

ŹRÓDŁA I BIBLIOGRAFIA

- Pismo Święte
- Kodeks Prawa Kanonicznego, 1983
- Dokumenty Soboru Watykańskiego II

Lumen gentium. Konstytucja dogmatyczna o Kościele, 1964

Perfectae caritatis. Dekret o przystosowanej odnowie życia zakonnego, 1965

Apostolicam actuositatem. Dekret o apostołstwie świeckich, 1965

- Inne dokumenty Kościoła

Katechizm Kościoła Katolickiego, 1992

Marialis cultus, 1974

Życie braterskie we wspólnocie, 1994

Vita Consecrata. Posynodalna adhortacja apostołska, 1996

Dies Domini. List apostołski o świętowaniu niedzieli, 1998

Rozpocząć na nowo od Chrystusa. Odnowione zaangażowanie życia konsekrowanego w trzecim tysiącleciu, 2002

Deus caritas est. Encyklika o miłości chrześcijańskiej, 2005

Sakrament Miłości. Adhortacja Apostołska o Eucharystii, 2007

Posługa władzy i posłuszeństwo, 2008

Verbum Domini. Posynodalna Adhortacja Apostołska, 2010

- Święty Wincenty a Paulo: korespondencja, konferencje, dokumenty; opracowane przez Piotra Coste'a, 1920
- Święta Ludwika de Marillac: Pisma duchowe, 1983
- Konstytucje i Statuty Sióstr Miłosierdzia Świętego Wincentego a Paulo, 2004
- *Pozwólmy, by przemienił nas Duch Święty*. Dokument Międzykonwentowy 2009-2015
- Przewodnik Wizytatorki i Jej Rady, 2010
- Instrukcja o Ślubach Sióstr Miłosierdzia, 1989
- Dyrektorium dla Dyrektora Prowincjalnego Sióstr Miłosierdzia, 2005
- Przewodnik dla Ekonomki Prowincjalnej Sióstr Miłosierdzia, 2006
- Przewodnik dla Sekretarki Prowincjalnej w Zgromadzeniu Sióstr Miłosierdzia, 2008
- Przewodnik dla formacji początkowej, 2001/2009
- Wskazania dla Siostry Służebnej w Zgromadzeniu Sióstr Miłosierdzia, 1981